

## SPIS TREŚCI

<b>1. WPROWADZENIE .....</b>	<b>3</b>
1.1. PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY .....	3
1.2. PODSTAWY OPRACOWANIA ORAZ WYKORZYSTANE MATERIAŁY .....	3
<b>2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH ANALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI. ....</b>	<b>6</b>
2.1. OBSZAR OPRACOWANIA I JEGO AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE .....	6
2.2. CHARAKTERYSTYKA ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH.....	8
2.3. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI .....	9
<b>3. INFORMACJA O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....</b>	<b>9</b>
<b>4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....</b>	<b>10</b>
<b>5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO MIEJSCOWEGO PLANU... ..</b>	<b>10</b>
5.1. STAN ZASOBÓW ŚRODOWISKA .....	10
5.1.1. <i>Ukształtowanie powierzchni terenu</i> .....	12
5.1.2. <i>Budowa geologiczna</i> .....	12
5.1.3. <i>Warunki hydrogeologiczne</i> .....	13
5.1.4. <i>Powierzchnia ziemi i gleby</i> .....	14
5.1.5. <i>Wody powierzchniowe</i> .....	15
5.1.6. <i>Warunki klimatyczne</i> .....	16
5.1.7. <i>Warunki florystyczno-faunistyczne</i> .....	17
5.1.8. <i>Walory krajobrazowe</i> .....	18
5.1.9. <i>Powiązania przyrodnicze terenu z obszarami otaczającymi</i> .....	18
5.2. ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA, A JEGO ODPORNOŚĆ NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚĆ DO SAMOREGENERACJI .....	19
5.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU... ..	23
<b>6. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY .....</b>	<b>24</b>
6.1. FORMY OCHRONY PRAWNEJ .....	24
6.1.1. <i>Lasy ochronne</i> .....	24
6.1.2. <i>Zasoby wodne</i> .....	24
6.1.3. <i>Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego.</i> .....	25
6.1.4. <i>Złoża kopalin</i> .....	25
6.1.5. <i>Klimat akustyczny</i> .....	25
6.1.6. <i>Grunty rolne i leśne</i> .....	27
6.1.7. <i>Walory krajobrazowe</i> .....	27
6.1.8. <i>Flora i fauna</i> .....	29
6.1.9. <i>Obszary cenne przyrodniczo, a nie objęte ochroną</i> .....	31
<b>7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU. ....</b>	<b>32</b>
<b>8. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ODNIESIENIU DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030 .....</b>	<b>35</b>
<b>9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE, W TYM BEZPOŚREDNIE, WTÓRNE I SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO .....</b>	<b>37</b>

9.1 ODDZIAŁYWANIA ROZWIĄZAŃ PLANU NA ŚRODOWISKO: BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ŚREDNIO I DŁUGO TERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, WTÓRNE I SKUMULOWANE.....	38
<b>10.STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM .....</b>	<b>40</b>
<b>11.TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO .....</b>	<b>41</b>
<b>12.OBSZARY PROBLEMOWE .....</b>	<b>41</b>
<b>13.ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....</b>	<b>42</b>
<b>14.PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE ..</b>	<b>45</b>
<b>15.STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....</b>	<b>46</b>

#### **SPIS RYSUNKÓW:**

Rys. 1. Lokalizacja terenu objętego opracowaniem.....	6
Rys. 2. Teren opracowania na tle podziału fizycznogeograficznego wg Kondracki, 2001 [1.2.17] 11	
Rys. 3. Teren opracowania na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych [1.2.19] .....	14

#### **SPIS TABEL:**

<b>Tab. 1.</b> Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami $L_{DWN}$ i $L_N$ , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz.112).....	26
<b>Tab. 2.</b> Charakterystyka typów oddziaływań.....	39

#### **SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:**

Załącznik nr 1 Mapa prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1 : 2 000	
--	--

## **1. Wprowadzenie**

### **1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy**

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic: Strzelców Bytomskich i Tysiąclecia w Bytomiu.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1405 z późn. zm.).

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

### **1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały**

Niniejszą prognozę sporządzono na zlecenie Urzędu Miejskiego w Bytomiu z siedzibą przy ul. Parkowej 2.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się o następujące akty prawne:

- [1.2.1] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1405, z późniejszymi zmianami).
- [1.2.2] Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 799).
- [1.2.3] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 142, z późniejszymi zmianami).
- [1.2.4] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 788, z późniejszymi zmianami).
- [1.2.5] Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1161).
- [1.2.6] Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1566, z późniejszymi zmianami).
- [1.2.7] Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2017, poz. 2126, z późniejszymi zmianami).
- [1.2.8] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 112).
- [1.2.9] Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003 Nr 192, poz. 1883).

- [1.2.10] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016, poz.1911).
- [1.2.11] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2016, poz.71).
- [1.2.12] Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r (tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 2187, z późniejszymi zmianami).

Ustawy i rozporządzenia te dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów oraz wprowadzania ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Stanowią one również podstawę do konstrukcji planów zagospodarowania przestrzennego.

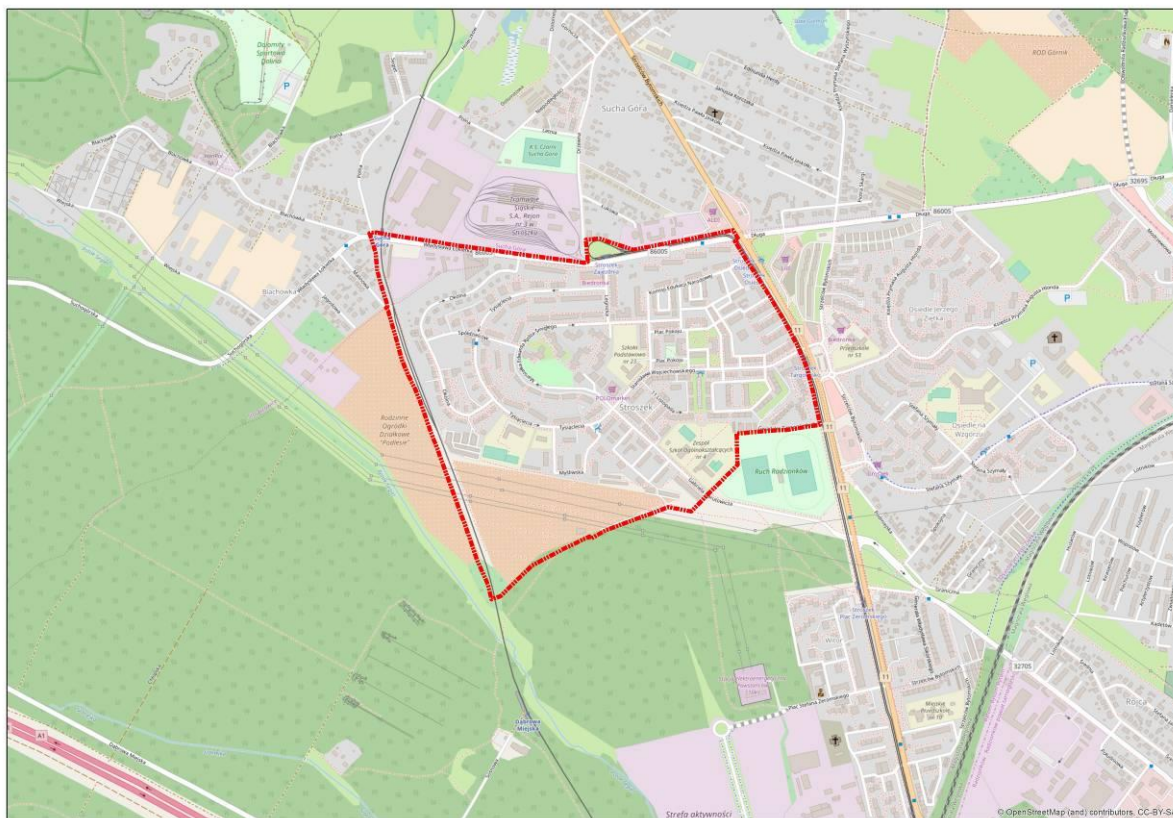
Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się na następujących materiałach:

- [1.2.13] Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą lat 2016-2019. Wyk. Główny Instytut Górnictwa, Katowice, 2012.
- [1.2.14] Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom przyjęte uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r., zmienione uchwałami: nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r., XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r., LXI/814/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 marca 2018 r.
- [1.2.15] Opracowanie ekofizjograficzne dla Studium zagospodarowania przestrzennego miasta Bytom określające warunki geologiczno-górnictwa, wyk. EKOID 2008 r.
- [1.2.16] Raport o stanie miasta Bytom 2014 r. Bytom, 2015 r.
- [1.2.17] Kondracki J. 2001. Geografia fizyczna. PWN, Warszawa.
- [1.2.18] Szczegółowa mapa geologiczna Polski, ark. Bytom, w skali 1:50 000.
- [1.2.19] Mapa hydrogeologiczna Polski, Ark. Gliwice w skali 1:200 000.
- [1.2.20] Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia w skali 1:100 000.
- [1.2.21] Mapa hydrograficzna ark. Bytom, w skali 1:50 000.
- [1.2.22] Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, KZGW, Warszawa 2016 r.
- [1.2.23] Matuszkiewicz J.M. 2008a. Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: [www.igipz.pan.pl](http://www.igipz.pan.pl), data dostępu 05.2018).
- [1.2.24] Matuszkiewicz J.M. 2008b. Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: [www.igipz.pan.pl](http://www.igipz.pan.pl), data dostępu 05.2018).
- [1.2.25] Parusel J.B. (red.) 2012a. Czerwone listy wybranych grup grzybów i roślin województwa śląskiego. Strategia ochrony przyrody województwa śląskiego do roku 2030. Raport o stanie przyrody województwa śląskiego. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Raporty i Opinie 6, t. 2.

- [1.2.26] Parusel J.B. (red.) 2012b. Czerwone listy zbiorowisk roślinnych, mszaków i porostów województwa śląskiego. Strategia ochrony przyrody województwa śląskiego do roku 2030. Raport o stanie przyrody województwa śląskiego. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Raporty i Opinie 6, t. 3
- [1.2.27] Parusel J.B. (red.) 2013. Czerwone listy zwierząt kręgowych województwa śląskiego. Strategia ochrony przyrody województwa śląskiego do roku 2030. Raport o stanie przyrody województwa śląskiego. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Raporty i Opinie 6, t. 5.
- [1.2.28] Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A. 2007. Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice
- [1.2.29] <http://sitplan.um.bytom.pl/iuip/mapa>
- [1.2.30] [www.katowice.pios.gov.pl](http://www.katowice.pios.gov.pl) (raporty i informacje o stanie środowiska w woj. śląskim)
- [1.2.31] <http://katowice.rdos.gov.pl>
- [1.2.32] [www.geoserwis.gdos.gov.pl](http://www.geoserwis.gdos.gov.pl)
- [1.2.33] [www.katowice.lasy.gov.pl](http://www.katowice.lasy.gov.pl)
- [1.2.34] [www.beta.btsearch.pl](http://www.beta.btsearch.pl) (dostęp 06.2018)

## 2. Informacja o zawartości, głównych celach analizowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

### 2.1. Obszar opracowania i jego aktualne zagospodarowanie



**Rys. 1.** Lokalizacja terenu objętego opracowaniem

Teren opracowania o powierzchni ok. 74 ha obejmuje swym zasięgiem Osiedle Stroszek w Bytomiu. Granice terenu wyznaczają:

- od wschodu – ulica Strzelców Bytomskich (DK 11),
- od południa – południowa granica Rodzinnych Ogrodów Działkowych „Zacisze” oraz tereny sportowe GKS Ruch Radzionków,
- od zachodu – linia kolei wąskotorowej,
- od północy – ul. Władysława Łokietka.

Aktualnie teren jest niemal w całości zagospodarowany. Większą część jego powierzchni zajmuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, jednorodzinna i usługowa, a także infrastruktura komunikacyjna. Zabudowie towarzyszą powierzchnie biologicznie czynne, głównie w postaci zieleni urządzonej, zieleni nieurządzonej zadrzewień oraz ogrodów działkowych.

### **Infrastruktura komunikacyjna**

Teren opracowania położony jest w północno-wschodniej części Bytomia, na północ od ścisłego centrum miasta. Do elementów tworzących układ komunikacyjny terenu opracowania należy przede wszystkim ulica Strzelców Bytomskich (droga krajowa DK 11) przebiegająca wzdłuż wschodniej granicy charakteryzowanego obszaru, a także łączące się z ulicą Strzelców Bytomskich ulice: Stanisława Wojciechowskiego i Władysława Łokietka.

Lokalną komunikację w granicach opracowania zapewniają także między innymi ulice: Gwarków Tarnogórskich, 11 Listopada, Gabriela Narutowicza, Edwarda Rydza-Śmigłego, Tysiąclecia, Okólna, Komisji Edukacji Narodowej i Spółdzielców. Układ komunikacyjny terenu uzupełniają wewnętrzne drogi osiedlowe oraz dojazdy do posesji.

Połączenie przedmiotowego terenu z centrum miasta zapewnia także linia tramwajowa, przebiegająca wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich oraz wzdłuż wschodniego fragmentu ul. Władysława Łokietka.

Ponadto, wzdłuż zachodniej granicy terenu opracowania przebiega linia zabytkowych Górnośląskich Kolei Wąskotorowych ze stacją Dąbrowa Miejska. W chwili obecnej kolej ta nie realizuje regularnych połączeń.

### **Zaopatrzenie w media**

Energia elektryczna jest dostarczana na przedmiotowy teren za pośrednictwem sieci średniego i niskiego napięcia.

Przez południową część obszaru objętego planem zagospodarowania (teren ogrodów działkowych) przestrzennie przebiega przesyłowa dwutorowa linia elektroenergetyczna 400 kV Wielopole – Joachimów + Rokitnica – Łagisza wraz z pasem technologicznym, linia elektroenergetyczna 220 kV Blachownia – Łagisza wraz z pasem technologicznym oraz linia elektroenergetyczna 110 kV wraz z pasem technologicznym.

Teren jest również wyposażony w sieć wodociągową. Wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich biegnie wodociąg magistralny DN 500. Istniejące obszary zabudowy są skanalizowane.

Teren opracowania zaopatrywany jest w ciepło z miejskiej zdalczynnej sieci ciepłowniczej, istnieją także indywidualne systemy grzewcze.

Zabudowania terenu opracowania zasilane są w gaz ziemny w oparciu o istniejącą sieć gazową.

## 2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

Aktualnie na terenie będącym przedmiotem niniejszego opracowania nie uchwalono miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W przedstawionym do oceny projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadzono następujące przeznaczenia podstawowe terenów:

- a) **MN** – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- b) **MW** – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- c) **U** – teren zabudowy usługowej,
- d) **KS** – teren obsługi komunikacji samochodowej
- e) **ZP** – teren zieleni urządzonej,
- f) **ZI** – teren zieleni izolacyjnej,
- g) **ZD** – teren rodzinnych ogrodów działkowych,
- h) **KDZ/KT** – teren drogi publicznej klasy zbiorczej z torowiskiem tramwajowym,
- i) **KDZ** – teren drogi publicznej klasy zbiorczej,
- j) **KDL** – teren drogi publicznej klasy lokalnej,
- k) **KDD** – teren drogi publicznej klasy dojazdowej,
- l) **KDX** – teren publicznego ciągu pieszo-jezdnego,
- m) **KDP** – teren publicznego ciągu pieszego,
- n) **KDZ/KKw** – teren skrzyżowania drogi publicznej klasy zbiorczej i linii kolejowej wąskotorowej,
- o) **KKw** – teren komunikacji kolejowej – kolej wąskotorowa.

Oceniany projekt planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne, w tym pokryte zielenią wysoką.

W stosunku do istniejącego sposobu zagospodarowania oceniany projekt planu przewiduje przede wszystkim poszerzenie (rozwój) terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni biologicznie czynnych, głównie terenów nieużytków, zieleni nieurządzonej, w tym obszarów zadrzewionych. Wprowadza ponadto nowe tereny zieleni izolacyjnej.

Przedstawiony do oceny plan utrzymuje przeznaczenie zabudowy na terenach w rejonie dawnych szybów porudnych. Wprowadza także przeznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w rejonie dawnego szybu porudnego (jednostka 21 MW). Na rysunku planu przedstawiono lokalizację terenu wyrobisk mających połączenie z powierzchnią (zlikwidowane szyby i szybiki). Szczegółowe informacje



dotyczące warunków lokalizacji zabudowy na tego typu obszarach w obszarach wyrobisk) zawarto w rozdziale niniejszej prognozy.

Realizacja zapisów projektu planu zagospodarowania przestrzennego wiązać się będzie ze skutkami dla środowiska. Do skutków mało znaczących zaliczyć można utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu terenów zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, usługowej, technicznej oraz infrastruktury drogowej, a także lokalne poszerzenie przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Do skutków pozytywnych dla środowiska zaliczyć można z kolei utrzymanie terenów zieleni urządzonej i zieleni rodzinnych ogrodów działkowych oraz wprowadzenie zieleni izolacyjnej.

### **2.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami**

Przedstawiony do oceny projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego generalnie realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2 niniejszej prognozy).

Zapisy planu wraz z ograniczeniami i dopuszczeniami realizują politykę rozwoju miasta przyjętą na szczelbu lokalnym i ponadlokalnym, określoną w takich dokumentach jak:

1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r.),
2. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+" (przyjętej uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.).

Plan uwzględnia również założenia ochrony środowiska gruntowo-wodnego określonego na szczelbu ponadlokalnym.

### **3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy**

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

**W zakresie opisu stanu środowiska** posłużono się metodami analitycznymi.

**W zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko** na etapie realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnym zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

#### **4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania**

Oceniany projekt planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne, w tym zieleni wysoka.

Jakość poszczególnych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe, czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego, jak również na przedmiotowym terenie podlega monitoringowi prowadzonemu m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach.

W ocenianym projekcie planu wprowadzono zapisy dotyczące zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci ustaleń, nakazów i zakazów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. Z uwagi na ujęte w *Planie* zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów za wystarczający uznaje się generalnie wspomniany wyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

#### **5. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego miejscowego planu...**

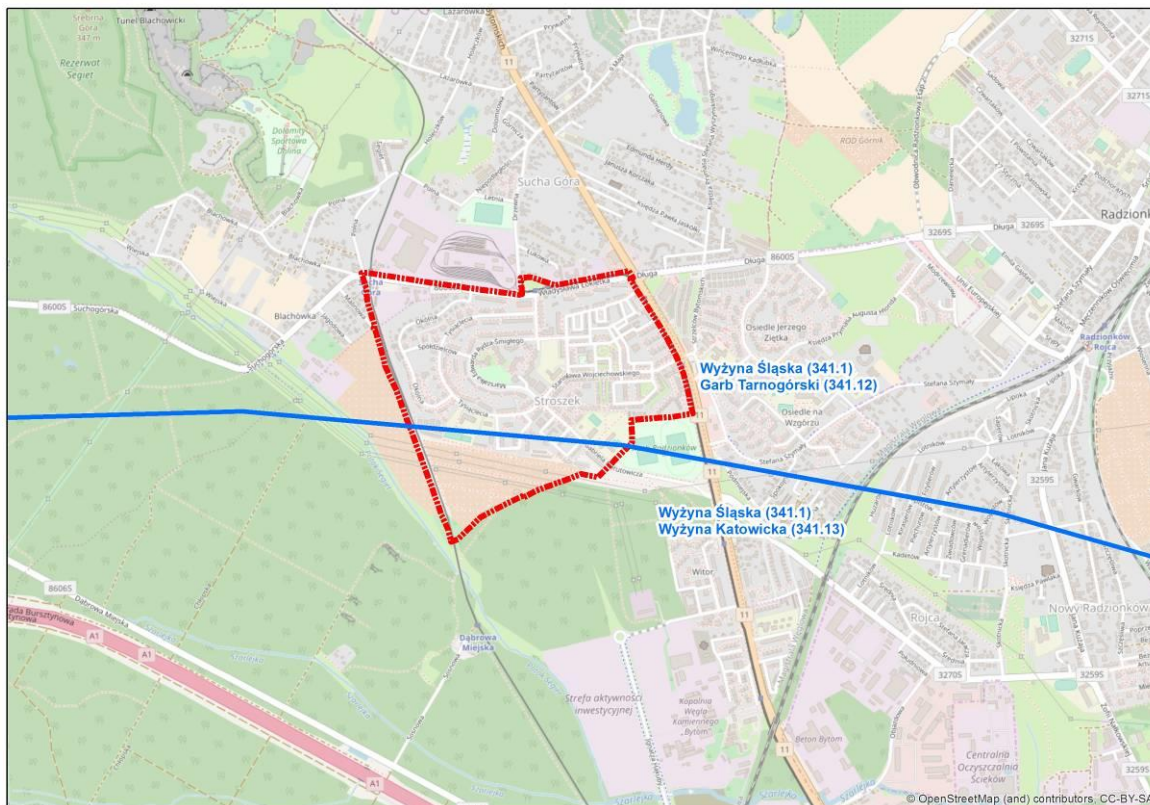
##### **5.1. Stan zasobów środowiska**

Stan środowiska na przedmiotowym terenie kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową jej powiązań z otoczeniem.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym kraju według Kondrackiego (2001) regionalizacja obszaru objętego planem przedstawia się następująco:

- provincia Wyżyny Polskie (34),
  - podprovincia Wyżyna Śląsko-Krakowska (341),
    - makroregion Wyżyna Śląska (341.1)
      - mezoregion Garb Tarnogórski (341.12) – środkowa i północna część terenu,
      - mezoregion Wyżyna Katowicka (341.13) – południowy fragment obszaru.

Lokalizację terenu opracowania na tle podziału fizycznogeograficznego wg Kondrackiego przedstawia poniższy rysunek.



**Rys. 2.** Teren opracowania na tle podziału fizycznogeograficznego wg Kondracki (2001)

Teren objęty projektem planu położony jest w północno-wschodniej części Bytomia, w dzielnicy Stroszek-Dąbrowa Miejska. Dzielnica ta graniczy ze Śródmieściem, Suchą Górą, Osiedlem gen. Ziętka, Miechowicami, Stolarzowicami i Radzionkowem.

Teren będący przedmiotem niniejszej prognozy usytuowany jest w kierunku na północny wschód od ścisłego centrum miasta. Generalnie obejmuje on swym zasięgiem obszary zabudowane, którym towarzyszy infrastruktura drogowa oraz elementy zieleni, głównie zieleni urządzonej w postaci zieleńców, trawników, nasadzeń krzewów ozdobnych i drzew. W południowej części terenu zlokalizowane są ogrody działkowe ROD „Zacisze”.

Przyrodniczą łączność charakteryzowanego terenu z obszarami otaczającymi zapewniają przede wszystkim tereny leśne zlokalizowane bezpośrednio za południową granicą terenu opracowania oraz usytuowane w niedalekiej odległości od jego zachodniej granicy. Powiązania ekologiczne umożliwia także przepływający za zachodnią granicą terenu potok Seget, a ponadto tereny ogrodów działkowych oraz w pewnym stopniu płaty zieleni towarzyszącej ciągom komunikacyjnym – drogom i linii kolejowej. Ponadto fragmenty zieleni istniejące pomiędzy zabudową zapewniają wewnętrzną spójność lokalnego układu przyrodniczego. W skali lokalnej funkcjonują one na zasadzie tzw. modelu „stepping stone”, w którym określone płaty zieleni stanowią swoiste wyspy pośród zagospodarowania, pomiędzy którymi możliwa jest lokalna migracja niektórych gatunków, na przykład ptaków i owadów. Stanowią one także źródło diaspor roślin i organizmów grzybowych.

Do głównych powiązań przyrodniczych obszaru opracowania zaliczyć można zalegające w podłożu pokłady węgla kamiennego.

#### **5.1.1. Ukształtowanie powierzchni terenu**

Teren objęty przedstawionym do oceny planem zagospodarowania przestrzennego położony jest w północnej części Wyżyny Śląskiej, w zasięgu mezoregionów Garb Tarnogórski i Wyżyna Katowicka. Garb Tarnogórski składa się z kilku członów oddzielonych od siebie dolinami i kotlinami rzek i potoków, na obszarze Wyżyny Śląskiej brak takiego zróżnicowania w ukształtowaniu terenu.

Pierwotna rzeźba terenu opracowania, podobnie jak i całego miasta Bytom, została jednak przekształcona pozostając pod wpływem morfogenetycznej działalności człowieka, związanej między innymi z rozwojem osadnictwa, a także wpływami przemysłu wydobywczego, głównie górnictwa węgla kamiennego i innych surowców. Pierwotny charakter rzeźby terenu został zmieniony między innymi na skutek niwelacji pod obiekty kubaturowe, place oraz ciągi komunikacyjne, a także w wyniku tworzenia nasypów. Natomiast do najczęściej spotykanych przekształceń na terenach związanych z działalnością górnictwą należą osiadania powierzchni powstałe w wyniku eksploatacji podziemnej węgla kamiennego.

Teren opracowania łagodnie obniża się w kierunku południowym. Najwyżej położony punkt w jego granicach znajduje się w centralnej części terenu (ok. 314 m n.p.m.), najniżej usytuowany punkt zlokalizowany jest w jego południowo-zachodniej części (ok. 292 m n.p.m.).

#### **5.1.2. Budowa geologiczna**

Zgodnie ze „Szczegółową mapą geologiczną Polski” podłoże geologiczne omawianego terenu zbudowane jest utworów karbonu, na których zalegają osady triasowe, jurajskie i czwartorzędowe.

Utwory karbońskie reprezentowane są przez warstwy rudzkie, brzeżne i siodłowe namuru (piaskowce, mułowce, zlepieńce i węgiel kamienny).

Warstwy rudzkie, wykształcone zostały w postaci łupków ilastych i piaszczystych, bądź sporadycznie w postaci piaskowców o miąższości 0-300 m. Wychodnie warstw znajdują się we wschodniej części niecki bytomskiej. W obrębie warstw rudzkich wykształciło się siedem pokładów węgla kamiennego o łącznej miąższości 20 m.

Warstwy siodłowe budują utwory piaszczyste i łupki o miąższości do 250 m. W obrębie tych warstw wykształciły się cztery pokłady węgla o łącznej miąższości 16 m. Pokłady te stanowią podstawę górnictwa węgla kamiennego w rejonie Bytomia.

Warstwy brzeżne budują głównie łupki piaszczyste i ilaste o dużej miąższości oraz ławice piaskowców. Odznaczają się one niewielką zasobnością pokładów węglonośnych.

W północno wschodnim fragmencie omawianego obszaru na utworach triasu zalegają osady jurajskie w postaci glinek ogniotrwałych, żwirów i zlepieńców warstw połomskich.

Najmłodsze ogniwo w podłożu geologicznym przedmiotowego terenu stanowią utwory czwartorzędowe reprezentowane przez plejstocenyjskie piaski i żwiry lodowcowe (glacjalne). We wschodnim fragmencie terenu występują gliny pylaste, a zachodnie fragmenty charakteryzują się obecnością holocenyjskich osadów rzecznych.

### **Warunki górnicze**

Południowa część terenu opracowania pozostaje w zasięgu granic udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Powstańców Śląskich”. Eksploatacja tego złoża została zaniechana w 2001 roku.

Aktualnie teren opracowania jest zlokalizowany poza istniejącymi terenami i obszarami górniczymi. W przeszłości, w granicach opracowania była prowadzona również eksploatacja rud cynku i ołowiu. Pozostałością dawnej eksploatacji surowców na charakteryzowanym obszarze są płytkie wyrobiska górnicze, a także zlikwidowane szyby i szybiki. W rejonie dawnych szybików i płytkich wyrobisk górniczych, z uwagi na brak szczegółowych informacji na temat ich likwidacji, nie można wykluczyć możliwości wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni.

#### **5.1.3. Warunki hydrogeologiczne**

Pod względem podziału hydrogeologicznego Polski, przyjętego w treści seryjnych *Map hydrogeologicznych Polski, w skali 1:200 000 – Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa*, teren opracowania położony jest w regionie Bytomsko-Olkuskim (XV), gdzie główny poziom użytkowy występuje w utworach triasu środkowego i dolnego i gdzie kolektorem wód typu szczelinowatego są wapienie i dolomity.

Mniejsze znaczenie mają poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych, gdzie kolektorem są piaski, a rzadziej żwiry.

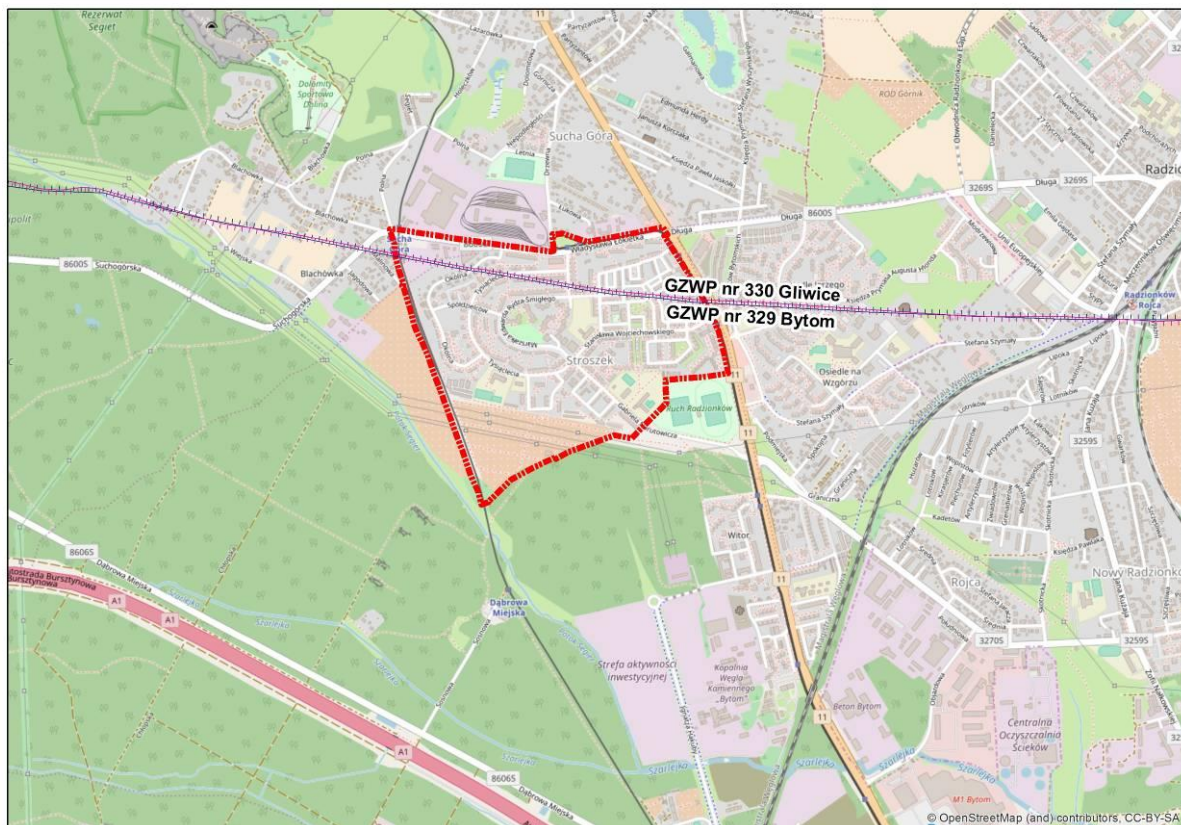
Teren opracowania leży w zasięgu odwadniającego wpływu kopalń węgla kamiennego.

Obszar objęty planem zagospodarowania przestrzennego zlokalizowany jest w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Północny fragment terenu zlokalizowany jest w zasięgu GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice” o typie krasowo-szczelinowym w utworach triasowych. Natomiast środkowa i południowa część charakteryzowanego obszaru znajduje się w zasięgu GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”, również o typie krasowo-szczelinowym w utworach triasowych.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi stopień zagrożenia zbiorników wód podziemnych w omawianym obszarze jest średni, bądź niski.

Lokalizację terenu opracowania na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) przedstawiono na rys. 3.





Rys. 3. Teren opracowania na tle Głównych Zbiorników Wód Podziemnych [1.2.19]

#### **Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)**

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd), charakteryzowany obszar pozostaje w zasięgu JCWPd nr 111 (PLGW2000111) – region wodny Małej Wisły.

Zgodnie z Aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły [1.2.22] zarówno stan chemiczny jak i stan ilościowy wspomnianej JCWPd określone zostały jako słabe, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych jest zagrożona.

#### **5.1.4. Powierzchnia ziemi i gleby**

Obszar położony w granicach administracyjnych miasta Bytom charakteryzuje się zróżnicowaniem pokrywy glebowej. Można wyróżnić tu następujące typy gleb:

- rędziny – gleby na ogół żyzne, jednak z powodu trudności w ich uprawie kwalifikowane są do klas bonitacyjnych IIIb i IV,
- zdegradowane rędziny klasy V,
- gleby brunatne – mało żyzne, wytworzone pod wpływem lasów liściastych lub mieszanych z różnych skał macierzystych zasobnych w wapń,
- gleby bielcowe charakteryzujące się kwaśnym odczynem oraz małą zawartością próchnicy, zaliczane do klasy IVb i V,
- zabagnione i bagienne z wysokim poziomem wody gruntowej, V i VI klasy bonitacyjnej,

- gleby antropogeniczne – związane głównie z terenami przemysłowymi, zabudową mieszkaniową oraz sąsiedztwem dróg.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi gleby w Bytomiu w większości są zanieczyszczone substancjami wprowadzonymi przez opady atmosferyczne, spaliny samochodowe oraz przez stosowanie nawozów sztucznych. Przyczyną tego typu zanieczyszczeń są: pyły, pary oraz gazy emitowane przez różnego rodzaju zakłady przemysłowe, energetykę, transport i kopalnictwo.

Na obszarze Bytomia stwierdza się zanieczyszczenie gleb metalami, wynikające zarówno z prowadzoną działalnością górniczą, jak i z związane z budową geologiczną podłoża. W pewnym stopniu do zanieczyszczenia gleb na terenie miasta przyczyniło się górnictwo rud cynkowo-ołowiowych oraz lokalizacja zakładów przetwórstwa tychże rud i składowisk odpadów pochodzących z przemysłu cynkowo-ołowiowego. Istotnym źródłem zanieczyszczeń metalami było także hutnictwo żelaza i stali oraz energetyka.

Na obszarze terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pokrywa glebowa uległa znaczącym przekształceniom związanym z zagospodarowaniem. Występujące tu gleby w znacznej części zaliczyć można do gleb antropogenicznych. Występują tu także powierzchnie bezglebowe.

#### **5.1.5. Wody powierzchniowe**

Pod względem hydrograficznym teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania należy do zlewni rzeki Szarlejki (zlewnia rzeki Odry IV-rzędu). Rzeka ta przepływa w kierunku wschodnim za południową granicą analizowanego obszaru.

Obszar opracowania odwadniany jest przez dopływ Szarlejki – Potok Seget.

Zgodnie z *Mapą hydrograficzną Polski* we fragmentach wschodniej i północno-zachodniej części terenu występują płytkie wody gruntowe, zalegające do 1 m p.p.t. Niemniej jednak biorąc pod uwagę aktualne zagospodarowanie tych obszarów (istniejąca zabudowa o charakterze usługowym oraz zabudowa mieszkalna) można przyjąć, iż poziom wód gruntowych został już zdrenowany i płytko zalegające wody gruntowe już tu nie występują.

#### ***Jednolite części wód powierzchniowych***

Przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Szarlejka” (kod: PLRW20007212669). Stanowi ona silnie zmienioną część wód, której stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona. Dla omawianej JCWP ustanowiono odstępstwo ze względu na brak możliwości technicznych ograniczenia wpływu tych oddziaływań. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które nie są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. W związku z powyższym wskazano również działanie uzupełniające, obejmujące przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie

działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy *Prawo wodne*, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny, aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP oraz brak możliwości technicznych ograniczenia tych oddziaływań na wody, generuje konieczność ustalenia mniej rygorystycznych celów w zakresie wskaźników charakteryzujących zasolenie. Jednocześnie czas niezbędny dla realizacji działania polegającego na ustaleniu wartości granicznej dla dobrego stanu lub potencjału, dla parametrów, dla których obniżono cel środowiskowy, powoduje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych przez JCWP.

#### **5.1.6. Warunki klimatyczne**

Zgodnie z klasyfikacją klimatyczno-rolniczą opracowaną przez Gumińskiego (1948), analizowany teren należy zaliczyć do dzielnicy XV (dzielnica częstochowsko-kielecka).

Zasadniczy wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych na terenie miasta, a co za tym idzie również omawianego obszaru, mają wpływy oceaniczne oraz sporadyczne oddziaływanie mas powietrza zwrotnikowego, docierającego tu od południowego zachodu przez Bramę Morawską. Klimat, głównie w chłodnej połowie roku, kształtują tu również zimne masy powietrza arktycznego z północy.

Wilgotność względna powietrza waha się od 68 do 84%. Średnia temperatura stycznia wynosi ok. -3 °C, lipca +16,8 °C, roczna +8,12 °C. Średnia roczna suma opadów kształtuje się na poziomie ok. 723 mm. Najwyższe opady notowane są w lipcu, a najniższe w lutym. Bytom, podobnie jak i cały obszar Aglomeracji Górnośląskiej, cechuje także dość długi okres zalegania pokrywy śnieżnej oraz stosunkowo duża jej przeciętna grubość w porównaniu do nizinnych terenów Polski środkowej.

#### **Warunki aerosanitarne**

Bezpośrednio na przedmiotowym terenie nie jest prowadzony monitoring jakości powietrza.

Na warunki aerosanitarne na przedmiotowym terenie mają między innymi wpływ zanieczyszczenia pochodzące z emitorów punktowych, a także liniowych. Do punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego należą zabudowania w obrębie których dochodzi do emisji szkodliwych związków powstających w procesie grzewczym (efekt tzw. „niskiej emisji”). Liniowymi źródłami emisji zanieczyszczeń są natomiast ciągi komunikacyjne w tym przede wszystkim droga krajowa DK 11 (ulica Strzelców Bytomskich), generujące do powietrza atmosferycznego zanieczyszczenia w postaci spalin samochodowych. Zanieczyszczenia mogą tutaj być również nawiewane z terenów przyległych, głównie z tych rozciągających się na północ i wschód od terenu opracowania.



#### 5.1.7. Warunki florystyczno-faunistyczne

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne według Matuszkiewicza (2008a), obszar planu jest zlokalizowany w zasięgu następujących jednostek:

Prowincja Środkowoeuropejska,

Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa,

Dział Wyżyn Południowopolskich (C),

Kraina Górnoląska (C.3.),

Okręg Górnoląski Właściwy (C.3.1.),

Podokręg Bytomsko-Mysłowickiego (C.3.1.n).

Do potencjalnej roślinności naturalnej (Matuszkiewicz 2008a) omawianego terenu należą zbiorowiska leśne żyznych buczyn *Dentario enneaphyllidis*–*Fagetum*.

Na przestrzeni lat, pod wpływem działalności człowieka polegającej na osadnictwie, rozwoju rolnictwa, a przede wszystkim urbanizacji i działalności przemysłowej, pierwotne siedliska przyrodnicze na charakteryzowanym terenie ulegały daleko idącym przekształceniom, co pociągnęło za sobą zmiany w składzie, strukturze i fizjonomii towarzyszącym im: roślinności oraz różnorodności gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów. Obecnie na przedmiotowym terenie naturalna roślinność nie występuje nawet we fragmentarycznej czy kadłubowej postaci. Praktycznie nie zachowały się też tu siedliska, na których fitocenozy takie mogłyby się wykształcać.

Teren objęty przedstawionym do oceny miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obejmuje obszar w znacznej części już zabudowany. Istniejąca tu obecnie roślinność to przede wszystkim fitocenozy zieleni urządzonej (np. zieleńce, trawniki, żywopłoty, klomby, nasadzenia ozdobnych krzewów i drzew, zieleń towarzysząca zabudowaniom jednorodzinnych, ogrody działkowe). Nasadzeniom gatunków drzewiastych, krzewów oraz roślin zielnych towarzyszą gatunki pojawiające się spontanicznie, czasem traktowane jako niepożądane z punktu widzenia człowieka (tzw. „chwasty”). Nasadzenia z kolei bywają źródłem gatunków „uciekających” z uprawy, które po zdziczeniu zadomawiają się poza miejscami, gdzie je wprowadzono. Na przedmiotowym terenie do takich roślin należy np. zdziczała gdzieśgdzie śnieguliczka biała *Symphoricarpos albus*.

Tereny nieużytkowane w granicach obszaru opracowania pokryte są głównie płacami zbiorowisk, w których dominują rośliny zielne. Reprezentują je w znacznej mierze pospolite gatunki traw oraz rośliny dwuliścienne, w tym zaliczana do gatunków inwazyjnych we florze Polski nawłóć kanadyjska *Solidago canadensis* czy ekspansywna trawa, trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*.

W miejscach takich jak: przydroża, biologicznie czynne nawierzchnie, torowiska, nasypy kolejowe, obrzeża zieleńców, niepielęgnowane otoczenie zabudowań, miejsca wydeptywane, szczeliny w utwardzanych nawierzchniach i ogrodzeniach itp. występują fitocenozy roślinności ruderalnej. Największy udział w nich mają pospolite rośliny rodzime o szerokim zakresie tolerancji na warunki siedliskowe oraz niektóre gatunki obcego pochodzenia, jak np. tasznik pospolity *Capsella bursa-pastoris*. W miejscach zasobniejszych w przyswajalne przez rośliny związki azotu częstsze są gatunki nitrofilne, np. bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare* czy pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*. Lokalnie na powierzchniach antropogenicznych mogą wykształcać się również

umiarkowanie nitrofilne zbiorowiska roślinne charakterystyczne dla miejsc silnie wydeptywanych. Fitocenozy te złożone są głównie z niskich gatunków zielnych, znoszących uszkodzenia mechaniczne, takich jak na przykład babka zwyczajna *Plantago major*, wiechlina roczna *Poa annua*, mniszek lekarski *Taraxacum officinalis* czy rdest ptasi *Polygonum aviculare*.

Na zadrzewienia w terenie opracowania składają się przede wszystkim nasadzenia w ramach zieleni urządzonej. Licznie reprezentowane są wśród nich m.in. lipy drobnolistne *Tilia cordata*, topole *Populus* spp., klony jawory *Acer pseudoplatanus* klony pospolite *Acer platanoides*, robinie akacjowe *Robinia pseudoacacia* (także formy kuliste), brzozy brodawkowate *Betula pendula* i klony jesionolistne *Acer negundo*.

Reasumując, na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie występują siedliska przyrodnicze i zbiorowiska roślinne zaliczane do elementów cennych, chronionych czy uznanych za zagrożone. Nie odnotowano tu także chronionych czy zagrożonych wyginieciem gatunków roślin i grzybów.

Fauna przedmiotowego terenu jest reprezentowana zasadniczo przez gatunki synantropijne, powszechnie związane z osiedlami ludzkimi.

Do ptaków występujących na omawianym obszarze należą między innymi takie gatunki jak gołąb miejski *Columba livia*, kawka *Corvus monedula*, sroka *Pica pica*, gawron *Corvus frugilegus* oraz wróbel domowy *Passer domestica*, a także sikora bogatka *Parus major* i modraszka *Cyanistes caeruleus*. Wymienione powyżej gatunki mogą również tutaj gniazdować.

Ssaki występujące potencjalnie na omawianym terenie to przede wszystkim gatunki zsynantropizowane, w tym głównie drobne gryzonie, choć pojawiać się tutaj mogą również niektóre gatunki nietoperzy związanych z osadami ludzkimi. Tereny zieleni, zwłaszcza ogrody działkowe stwarzają potencjalne siedliska dla objętych ochroną częściową gatunków takich jak: wiewiórka, jeż czy niektóre bezkręgowce, np. trzmiele.

Najliczniejszą grupę organizmów zwierzęcych stanowią bezkręgowce, przede wszystkim przedstawiciele owadów i pajęczaków.

#### **5.1.8. Walory krajobrazowe**

Na przedmiotowym terenie dominuje krajobraz terenów zurbanizowanych, przy czym zaznacza się tutaj stosunkowo duża ilość zieleni urządzonej towarzyszącej zabudowaniom oraz tereny ogrodów działkowych zlokalizowane w południowej części obszaru. Walory krajobrazowe podnosi obecność obiektów zabytkowych – budynków oraz elementów małej architektury o wartościach kulturowych.

Istotnym czynnikiem determinującym krajobraz przedmiotowego terenu są ciągi komunikacyjne oraz przebiegająca wzdłuż zachodniej granicy zabytkowa linia kolei wąskotorowej.

#### **5.1.9. Powiązania przyrodnicze terenu z obszarami otaczającymi**

Rzeźba terenu oraz charakter zagospodarowania stanowią o wielu powiązaniach przyrodniczych przedmiotowego terenu z obszarami otaczającymi.

W chwili obecnej przyrodniczą łączność charakteryzowanego terenu z obszarami sąsiednimi zapewniają przede wszystkim tereny leśne zlokalizowane za południową granicą terenu opracowania oraz usytuowane w niedalekiej odległości od jego granicy zachodniej. Powiązania ekologiczne umożliwia

także przepływający za zachodnią granicą terenu potok Seget, a ponadto tereny ogrodów działkowych oraz w pewnym stopniu płyty zieleni towarzyszącej ciągom komunikacyjnym – drogom i linii kolejowej.

Od strony wschodniej i północnej swobodną wymianę biologiczną ogranicza obecności ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu – ul. Strzelców Bytomskich (DK 11) wraz z przebiegającą tutaj linią tramwajową oraz ul. Władysława Łokietka.

Jednakże z uwagi na znaczny stopień urbanizacji na analizowanym obszarze oraz ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych w jego granicach, trudno mówić o efektywnych powiązaniach ekologicznych umożliwiających migrację gatunków.

Warto również wspomnieć, iż niektóre liniowe struktury antropogeniczne, takie jak pobocza dróg także umożliwiają w pewnym stopniu rozprzestrzenianie się (migrację) gatunków. Dotyczy to jednak głównie pospolitych i wiatrosiewnych gatunków roślin.

Teren objęty propozycją miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego usytuowany jest poza istotnymi korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi na terenie województwa śląskiego czy kraju.

## **5.2. Istniejące zagrożenia środowiska, a jego odporność na degradację i zdolność do samoregeneracji**

Z problemem odporności środowiska na degradację wiąże się ściśle ocena jego zdolności do regeneracji. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko, a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników. Uzupełniającym miernikiem jest różnica stanów środowiska w punkcie „początkowym” (przed oddziaływaniem) i końcowym („po regeneracji”) ponieważ środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego ze stanem wyjściowym.

Tempo regeneracji ekosystemów zależy od wielu czynników. Wpływa na nie między innymi charakter naturalnych siedlisk, które tu niegdyś występowały oraz stopień przekształcenia pierwotnego środowiska. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne.

Środowisko terenu objętego opracowaniem w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo znaczącym i praktycznie nieodwracalnym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi i środowiska gruntowego,
- zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące,
- przekształcenia biocenoz.

### **Przekształcenia powierzchni ziemi i środowiska gruntowego**

Jednym z najbardziej widocznych przejawów przekształcenia środowiska naturalnego są zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi.

Trwale i praktycznie nieodwracalne przekształcenia powierzchni ziemi mają miejsce przede wszystkim na obszarach zabudowanych oraz w rejonach infrastruktury komunikacyjnej, gdzie powierzchnie biologicznie czynne były niwelowane i zajmowane na rzecz zabudowań oraz powierzchni utwardzonych i szczelnych.

Jednym z ważniejszych czynników wpływających na stan środowiska przyrodniczego analizowanego terenu, w tym na jego morfologię, jest dokonana eksploatacja pokładów węgla kamiennego. Eksploatację złoża węgla kamiennego w granicach opracowania prowadziła zlikwidowana KWK „Powstańców Śląskich”. Obecnie nie planuje się prowadzenia eksploatacji w granicach przedmiotowego terenu, a związku z tym nie przewiduje się wystąpienia tutaj odkształceń powierzchni o charakterze ciągłym.

Warto nadmienić, że przekształcenia powierzchni terenu są związane także z dawnym przemysłem wydobywczym. Należą do nich między innymi wyrobiska mające połączenia z powierzchnią (zlikwidowane szyby, szybiki) oraz tereny płytkiej eksploatacji surowców mineralnych. Z uwagi na prowadzoną w przeszłości płytką eksploatację kopalni, na obszarach w jej rejonie nie można wykluczyć możliwości wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni.

Oddziaływaniem związanym z przyrostem powierzchni szczelnych było i jest również zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, co prowadzi do ograniczenia możliwości infiltracji wód w głąb ziemi i równocześnie jest związane ze wzrostem spływu wód deszczowych z terenów utwardzonych.

### **Zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych.**

Z uwagi na wysoki stopień urbanizacji terenu grunty na przedmiotowym terenie, a także wody podziemne są narażone na zanieczyszczenia. Przyczyną zmian chemizmu gruntów czy wód są zanieczyszczenia przenikające z powietrza atmosferycznego, a także dostające się do nich wraz opadami atmosferycznymi. Do niekorzystnych z przyrodniczego punktu widzenia procedur jest także bezprawne zaśmiecanie powierzchni zielonych. Grunty wzdłuż dróg na terenie opracowania są również narażone na zasolenie.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi grunty w Bytomiu są w większości zanieczyszczone substancjami wprowadzonymi przez opady atmosferyczne, spaliny samochodowe oraz przez stosowanie nawozów sztucznych. Ponadto na obszarze Bytomia stwierdzono zanieczyszczenie gleb metalami, wynikające zarówno z działalności górnictwa, jak i specyficznej budowy geologicznej podłoża. Bez wątplenia o stopniu zanieczyszczenia gleb zadecydowało tutaj górnictwo rud cynkowo-ołowiowych oraz lokalizacja zakładów przetwórstwa tych rud i składowiska odpadów pochodzących z przemysłu cynkowo-ołowiowego.

Obecnie czynnikiem wpływającym na grunty w granicach opracowania jest także oddziaływanie mechaniczne w postaci rozjeżdżania przez pojazdy czy też wydeptywania.

### **Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego**

Z intensyfikacją zabudowy oraz nasileniem ruchu samochodowego bezpośrednio wiąże się problem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Warunki aerosanitarne na danym terenie są kształtowane zarówno przez czynniki wewnętrzne (w granicach opracowania), jak i zewnętrzne (mające źródło poza przedmiotowym terenem).

Występująca w granicach terenu objętego opracowaniem zabudowa mieszkaniowa jest źródłem występowania tzw. niskiej emisji nasilającej się w sezonie grzewczym, co znajduje odzwierciedlenie we wzrostach stężeń pyłu zawieszonego PM<sub>10</sub> oraz benzo(a)pirenu. Problem niskiej emisji związany jest z wykorzystywaniem węgla jako głównego paliwa do produkcji ciepła w paleniskach gospodarstw domowych, zaopatrywanych z indywidualnych systemów grzewczych.

Oprócz emitorów punktowych wpływ na warunki aerosanitarne mają liniowe źródła emisji zanieczyszczeń jakim są główne ciągi komunikacyjne, generujące do powietrza atmosferycznego zanieczyszczenia w postaci spalin samochodowych.

Warunki aerosanitarne charakteryzują się zmiennością w czasie i przestrzeni. Zgodnie z *Aktualnym stanem jakości powietrza w województwie śląskim w 2015 roku* prezentowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie Bytomia średnie stężenia substancji w 2015 roku kształtowały się następująco: PM<sub>10</sub> – 44 µg/m<sup>3</sup>, PM<sub>2,5</sub> – 29 µg/m<sup>3</sup>, C<sub>6</sub>H<sub>6</sub> – 2,3 µg/m<sup>3</sup>, NO<sub>2</sub> – 23 µg/m<sup>3</sup>, Pb – 0,04 µg/m<sup>3</sup>. Należy więc stwierdzić, że średnie stężenia pyłu zawieszonego PM<sub>2,5</sub> przekraczały poziomy dopuszczalne.

### **Emisja hałasu**

Hałas należy do czynników którego bezpośredni wpływ jest ograniczony do czasu jego trwania. Pod tym względem środowisko wykazuje wysoką zdolność do regeneracji. W omawianym terenie do głównych źródeł hałasu należą przede wszystkim główne ciągi komunikacyjne jak np. ulica Strzelców Bytomskich (DK 11) i ul. Władysława Łokietka, które oddziałują na tereny przyległe. Ponadto do komunikacyjnych źródeł hałasu w granicach opracowania należy również fragment linii tramwajowej przebiegającej wzdłuż wschodniej i częściowo północnej granicy przedmiotowego obszaru. Mniejsze znaczenie ma tutaj hałas bytowy czy związany z działalnością usługową i produkcyjną.

Zgodnie z *Mapą akustyczną Bytomia* (2016) na omawianym terenie najwyższe poziomy hałasu drogowego utrzymują się w rejonie istniejącego największego ciągu komunikacyjnego, jakim jest ulica Strzelców Bytomskich, osiągając od 70 do 75 dB (współczynnik LDWN) oraz około 60-65 dB (współczynnik LN). Drugim pod względem natężenia ruchu ciągiem komunikacyjnym jest ul. Władysława Łokietka, gdzie poziomy hałas wynoszą od 65 do 70 dB (współczynnik LDWN) oraz około 55-60 dB (współczynnik LN). Wspomniane wyżej ulice zarówno w porze dziennej, jak i w porze nocnej prowadzą obecnie znaczny ruch kołowy, który może powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach zabudowy mieszkaniowej (mieszkaniowo-usługowej) położonej w ich rejonie. Należy podkreślić, iż obszarami najbardziej narażonymi na oddziaływanie akustyczne ulic jest pierwsza linia zabudowy.

Aktualnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego, określonych w obowiązującym ustawodawstwie występują potencjalnie w pierwszej linii zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanej wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich (także poza granicami przedmiotowego terenu).

Kolejka wąskotorowa przebiegająca w sąsiedztwie obszaru objętego projektem *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego* pełni wyłącznie funkcję atrakcji turystycznej, jest czynna okresowo (jedynie w weekendy w sezonie wakacyjnym) i nie stanowi uciążliwości akustycznej dla chronionej zabudowy mieszkaniowej występującej w granicach opracowania.

Bezpośrednio w granicach przedmiotowego terenu właściwie nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu przemysłowego oraz pochodzącego od linii tramwajowych.

### **Promieniowanie niejonizujące**

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Promieniowanie powstaje przede wszystkim w wyniku działania sieci i urządzeń elektroenergetycznych, instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych oraz innych instalacji elektrycznych. Negatywny wpływ energii elektromagnetycznej przejawia się tak zwanym efektem termicznym, który, w przypadku silnych źródeł, może powodować zmiany biologiczne (np. zmianę właściwości koloidalnych w tkankach).

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości od 1 Hz do  $10^{16}$  Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe na przykład linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe, tj. urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300 000 MHz, do których należą:

- 1) stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- 2) urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003 r. Nr 192, poz. 1883) określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową odrębną wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego 50 Hz w wysokości 1kV/m. Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń ww. rozporządzenie określa wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m.

Dla pól elektromagnetycznych w zakresie częstotliwości 300 MHz do 300 GHz (zakres częstotliwości sieci telefonii komórkowej) dopuszczalna wartość składowej elektrycznej wynosi 7 kV/m, natomiast gęstość mocy 0,1 W/m<sup>2</sup>.

W odniesieniu do terenu objętego projektem planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego są:

- linie przesyłowe energii elektrycznej, a przede wszystkim linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 400kV Wielopole – Joachimów + Rokitnica – Łagisza oraz 220kV Blachownia – Łagisza,
- anteny i stacje bazowe telefonii komórkowej ulokowane w granicach przedmiotowego terenu na budynku mieszkalnym przy ul. Komisji Edukacji Narodowej 3 oraz maszt przy ul. Łokietka 17.

### **Przekształcenia biocenozy**

Naturalna pokrywa glebowa, jak również naturalna szata roślinna w granicach przedmiotowego terenu praktycznie już nie występują. Dokonywane przez lata antropogeniczne przekształcanie środowiska pociągnęło za sobą głębokie zmiany w występujących tu pierwotnie siedliskach przyrodniczych, a co za tym idzie w składzie gatunkowym roślin, zwierząt, grzybów i innych grup organizmów. Znacznemu uproszczeniu uległy również zależności troficzne między organizmami. Naturalne układy przyrodnicze zastąpione zostały układami antropogenicznymi.

Roślinność obszarów miejskich narażona jest przede wszystkim na działanie takich stresorów jak zanieczyszczenie powietrza, zmiana chemizmu podłoża oraz związany z nią wzrost ciśnienia osmotycznego roztworu wodnego występującego w podłożu (wywołane m.in. soleniem dróg), a także uszkodzenia mechaniczne roślin spowodowane przez rozjeżdżanie lub wydeptywanie. W związku z powyższym powierzchnie biologicznie czynne są w zdecydowanej większości porastane przez gatunki synantropijne, tworzące często specyficzne układy fitosocjologiczne, odbiegające od tych, które obserwowane są w warunkach naturalnych. Naturalna selekcja oraz wprowadzanie przez człowieka celowo dobranych gatunków i taksonów niższej rangi, odpornych na wspomniane wyżej czynniki stresowe, skutkuje daleko idącą synantropizacją szaty roślinnej. Również i wśród fauny dominują pospolite i zsynantropizowane gatunki zwierząt, przystosowane do warunków miejskich.

Podsumowując, można stwierdzić, że w wyniku znacznych przeobrażeń środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz ciągłej presji ze strony człowieka, samoistny (bez pomocy człowieka) powrót lokalnego środowiska do stanu pierwotnego (sprzed dewastacji) jest praktycznie niemożliwy.

### **5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu...**

Poprzez brak realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym sposobie użytkowania.

Z uwagi na wysoki stopień urbanizacji oraz działalność gospodarczą, środowisko przyrodnicze na przedmiotowym terenie jest znacznie przekształcone i pozostaje pod ciągłą presją antropogeniczną. W związku z tym potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji planu będą związane z utrzymywaniem lub pogłębianiem się oddziaływań już tu występujących. Są one związane między innymi z emisją hałasu, zanieczyszczeń atmosferycznych bądź lokowaniem odpadów.

Dalsze przekształcenie środowiska w przypadku braku realizacji planu na terenie opracowania może być potencjalnie związane z nieukierunkowanym zagospodarowaniem terenu, w tym na przykład z dogęszczeniem zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych, co wiąże się między innymi z likwidacją roślinności czy degradacją gruntu.

Przyrost nowych terenów zabudowanych, może przyczynić się do pogorszenia warunków aerosanitarnych i topoklimatycznych. Poszerzanie terenów zabudowanych może być związane z lokalnym wzrostem emisji hałasu.

Warunki aerosanitarnie, w tym jakość powietrza atmosferycznego przedmiotowego terenu odznaczają się zmiennością w czasie i przestrzeni. Aktualnie możliwe jest ograniczenie zagrożeń dla środowiska wynikających z działalności człowieka. Poprawa stanu powietrza jest możliwa między innymi poprzez unowocześnienie szlaków komunikacyjnych (wymiana nawierzchni, ustawianie ekranów dźwiękoszczelnych), wyeliminowanie uciążliwych lub wadliwych urządzeń grzewczych na rzecz niskoemisyjnych kotłów oraz stosowaniu proekologicznych źródeł energii w gospodarstwach domowych, czy też odpowiedniego składowania i utylizacji odpadów.

Zaniedbanie i zaśmiecanie terenów zieleni może być związane z pogorszeniem się wartości estetycznych oraz umożliwi ekspansję synantropijnym gatunkom roślin o szerokiej tolerancji siedliskowej, w tym gatunkom inwazyjnym.

## **6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody**

### **6.1. Formy ochrony prawnej**

#### **6.1.1. Lasy ochronne**

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w *Ustawie o lasach* [1.2.4].

W granicach opracowania nie występują lasy o charakterze ochronnym.

#### **6.1.2. Zasoby wodne**

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy *Prawo wodne* [1.2.6]. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ochronie podlegają między innymi wody podziemne i obszary ich zasilania. Ochrona ta polega na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz na utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód.

Obszar objęty planem zagospodarowania przestrzennego znajduje się w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP): GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice” oraz GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”.



W przedstawionym do oceny projekcie planu wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych i powierzchniowych. W związku z tym należy przyjąć, iż realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia się ich stanu.

Zgodnie z danymi archiwalnymi w granicach opracowania występują tereny płytko zalegających wód gruntowych (1m p.p.t.). Są to obszary o mało korzystnych warunkach gruntowo-wodnych dla realizacji zabudowy. Należy jednak podkreślić, iż w odniesieniu do przedmiotowego terenu obszary te zostały już w znacznej mierze zabudowane, a poziom wód gruntowych został zdrenowany. Przedstawiony do oceny plan nie zmienia przeznaczenia użytkowania tych obszarów, utrzymuje istniejące tu tereny zabudowy.

#### **6.1.3. Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego.**

Przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Szarlejka” (kod: PLRW20007212669), stanowiącą silnie zmienioną część wód. Jej stan określono jako zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych za zagrożoną.

W odniesieniu do Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd), zgodnie z podziałem kraju na 172 obszary przedmiotowy teren znajduje się w JCWPd nr 111 (PLGW2000111) – region wodny Małej Wisły.

Przedstawiony do oceny projekt planu wprowadza rozwiązania służące ochronie wód. W związku z tym realizacja zamierzeń planu, przy zachowaniu wprowadzanych ustaleń, nie powinna stwarzać zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych w/w jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

#### **6.1.4. Złoża kopalin**

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze [1.2.7].

Południowa część terenu opracowania znajduje się w zasięgu złoża węgla kamiennego „Powstańców Śląskich”, co zostało uwzględnione w ocenianym projekcie planu.

Plan wprowadza jednocześnie zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* – z wyłączeniem przedsięwzięć związanych z realizacją i remontami dróg publicznych, linii kolejowych, linii tramwajowych, infrastruktury technicznej czy inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej. Powyższy zapis powoduje, iż podjęcie w przyszłości potencjalnej eksploatacji złoża będzie formalnie ograniczone.

#### **6.1.5. Klimat akustyczny**

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu [1.2.8].

W ramach ustaleń projektu *planu* przewiduje się wprowadzenie jednostek urbanistycznych, które zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem będą podlegały ochronie akustycznej. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla poszczególnych obszarów zostały przedstawione w poniższej tabeli.

**Tab. 1.** Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami  $L_{DWN}$  i  $L_N$ , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz.112)

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{DWN}$ przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	$L_N$ przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	$L_{DWN}^*$ przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	$L_N^{**}$ przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Teren zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	64	59	50	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny mieszkaniowo-usługowe c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	68	59	55	45

W ocenianym projekcie planu w zakresie ochrony przed hałasem:

- 1) wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska:
  - a) tereny oznaczone symbolami: **1MN** i **2MN** na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną,
  - b) tereny oznaczone symbolami: **1MW, 2MW, 3MW, 4MW, 5MW, 6MW, 7MW, 8MW, 9MW, 10MW, 11MW, 12MW, 13MW, 14MW, 15MW, 16MW, 17MW, 18MW, 19MW, 20MW, 21MW, 22MW, 23MW, 24MW** na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i zamieszkania zbiorowego,
  - c) teren znaczony symbolem **2U**, na którym obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
  - d) tereny oznaczone symbolami: **4U, 5U, 8U, 9U, 10U**, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
  - e) tereny oznaczone symbolami: **1ZD, 1ZP, 2ZP, 3ZP, 4ZP, 5ZP, 6ZP, 7ZP, 8ZP, 9ZP, 10ZP**, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,

- 2) na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami: **2U** i **16MW** w miejscach występowania istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ochrona przed hałasem powinna polegać na stosowaniu rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach;
- 3) w przypadku realizacji na terenie **2U** funkcji powodującej zwiększony poziom hałasu należy stosować rozwiązania techniczne ograniczające oddziaływanie akustyczne na zabudowę mieszkaniową istniejącą na tym terenie.
- 4) nakaz stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego od istniejących ciągów komunikacyjnych oraz przy realizacji nowej i przebudowie istniejącej zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Analizując wprowadzane przeznaczenia terenów i dopuszczalne poziomy hałasu z nimi związanymi w odniesieniu do istniejących uwarunkowań akustycznych w granicach planu należy stwierdzić, że lokalnie na projektowanych obszarach podlegających ochronie akustycznej będzie potencjalnie dochodzić do przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego, co ma miejsce na przedmiotowym terenie już w chwili obecnej.

Zjawiskom tym będzie przeciwdziałał przedstawiony wyżej zapis projektu planu mówiący o nakazie stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego.

#### **6.1.6. Grunty rolne i leśne**

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [1.2.5].

W obszarze opracowania nie występują grunty rolne, ani tereny leśne.

#### **6.1.7. Walory krajobrazowe**

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody [1.2.3] Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony.

W przedmiotowym terenie dominuje krajobraz terenów zurbanizowanych, przy czym odznacza się tutaj stosunkowo duża ilość zieleni urządzonej towarzyszącej zabudowaniom. Generalnie realizacja ustaleń planu, kreująca krajobraz miejski nie przyczyni się do znaczących zmian w lokalnym krajobrazie.

Przedstawiony do oceny projekt miejscowego planu zagospodarowania wprowadza następujące zasady kształtowania krajobrazu:

1. zakaz stosowania tworzyw sztucznych, blachy falistej lub trapezowej do wykończenia elewacji budynków,
2. zakaz stosowania na elewacjach kolorów jaskrawych lub fosforyzujących,
3. nakaz zachowania wartościowej, urbanistycznej kompozycji funkcjonalno-przestrzennej osiedla mieszkaniowego złożonego z dwóch układów urbanistycznych, tj. centrycznego wokół ulic: Tysiąclecia i Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego oraz osiowego w rejonie ul. Stanisława

Wojciechowskiego, w tym: przebiegu ulic, rozmieszczenia i gabarytów budynków, układu zieleni urządzonej, na zasadach określonych w niniejszym planie.

Zgodnie z zapisami planu na przedmiotowym obszarze ustala się także zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych.

Na obszarze planu ustanawia się ochronę obiektów o wartościach kulturowych, ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Zaliczają się do nich: torowisko kolei wąskotorowej, budynki, obiekty małej architektury oraz stanowisko archeologiczne.

Dla ochrony torowiska kolei wąskotorowej ustala się szczegółowe zasady ochrony:

- 1) nakaz zachowanie trasy torowiska,
- 2) dopuszcza się przebudowę i remont torowiska oraz infrastruktury z nim związanej.

W przedstawionym do oceny planie ustala się także szczegółowe zasady ochrony dla istniejących budynków mieszkalnych oznaczonych literą „m” a położonych na terenach: 12MW, 13MW, 14MW, 15MW, 16MW, 17MW, 18MW, 19MW, 20MW. Należą do nich:

- 1) nakaz utrzymania budynków z zachowaniem cech stylowych: formy, skali i gabarytów obiektów oraz geometrii i rodzaju pokrycia dachu, podziału architektonicznego elewacji (rozmiaru, kształtu, rozmieszczenia otworów, detalu architektonicznego, głębokości otworów okiennych),
- 2) zakaz zabudowywania podcieni,
- 3) zakaz umieszczania na elewacjach frontowych elementów takich jak: anteny, klimatyzatory,
- 4) zakaz umieszczania na elewacjach przewodów instalacyjnych natynkowych,
- 5) dopuszczenie:
  - a) przebudowy, odbudowy i remontu,
  - b) wymiany stolarki okiennej z zachowaniem pierwotnych podziałów,
  - c) termomodernizacji z zastosowaniem tynku w kolorze naturalnego tynku cementowo-wapiennego i odtworzeniem detalu architektonicznego oraz stosowaniem rozwiązań niepowodujących utraty walorów zabytkowych obiektów i plastyki elewacji.

Dla budynków objętych ochroną konserwatorską w planie, oznaczonych na rysunku planu literą „K” (tj. budynki przy ul. Komisji Edukacji Narodowej 1 oraz Placu Pokoju 1 i 3) zakazuje się wykonywania zewnętrznych dociepleń budynków powyżej poziomu terenu.

Dla chronionych obiektów małej architektury zaliczają się rzeźby:

- forma przestrzenna przy ul. Okólnej;
- kogut przy Skwerze Na Stroszku.

Ustala się dla nich szczegółowe zasady ochrony:

- 1) nakaz utrzymania obiektu w historycznej formie wynikającej z dokumentacji konserwatorskiej,
- 2) zakaz lokalizowania innych obiektów lub zieleni przesłaniającej obiekt chroniony w strefie ekspozycji obiektu małej architektury, oznaczonej na rysunku planu.

Na obszarze planu występuje stanowisko archeologiczne o nieokreślonej lokalizacji (nazwa miejscowości: Bytom-Stroszek, nr obszaru AZP: 95-46, nr stanowiska w miejscowości: 23 nr stanowiska na obszarze APZ: 4, rodzaj stanowiska: ślad osadnictwa), dla którego warunki ochrony określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

#### **6.1.8. Flora, fauna i mykobiota**

Flora i fauna podlega ochronie na mocy *Ustawy Prawo ochrony środowiska* [1.2.2] oraz *Ustawy o ochronie przyrody* [1.2.3].

Zgodnie z *Prawem Ochrony Środowiska* ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

W myśl *Ustawy o Ochronie Przyrody* ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową (ściśłą lub częściową) obowiązują zakazy:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania okazów gatunków;
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków.

W stosunku do zwierząt należących do gatunków dziko występujących objętych ochroną ściśłą lub częściową wprowadza się m.in. następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania i chwytania;
- 3) transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, a także posiadania żywych zwierząt;
- 4) zbierania, przetrzymywania i posiadania okazów gatunków;

- 5) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych;
- 6) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 7) niszczenia ich gniazd;
- 8) niszczenia ich mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
- 9) wybierania, posiadania i przechowywania ich jaj;
- 10) wyrabiania, posiadania i przechowywania wydmuszek;
- 11) preparowania okazów gatunków;
- 12) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 13) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 14) umyślnego płoszenia i niepokojenia;
- 15) przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 16) przemieszczania urodzonych i hodowanych w niewoli do stanowisk naturalnych.

W granicach terenu objętego *Planem* ... nie odnotowano stanowisk roślin chronionych ani zaliczanych do zagrożonych elementów flory [1.2.25]. [1.2.26]. Biorąc pod uwagę, że na tereny biologicznie charakteryzowanego obszaru czynne składa się przede wszystkim zieleń urządzona towarzysząca zabudowie oraz obszar ogrodów działkowych, stwierdzić należy, iż nie występują tu siedliska sprzyjające występowaniu większości roślin chronionych i/lub zagrożonych.

W granicach przedmiotowego terenu występują lub potencjalnie mogą występować natomiast gatunki zwierząt objętych ścisłą lub częściową ochroną prawną. Dotyczy to przede wszystkim przedstawicieli awifauny (zdecydowana większość ptaków występujących na charakteryzowanym terenie jest chroniona), niektórych gatunków ssaków (np. wiewiórka pospolita, kret, jeż) oraz bezkręgowców, takich jak np. trzmiele.

W stosunku do istniejącego stanu zagospodarowania, oceniany projekt przewiduje m.in. rozwój zabudowy mieszkaniowej kosztem terenów biologicznie czynnych. W związku z powyższym realizacja ustaleń planu może przyczynić się do ograniczenia zasobów lokalnych siedlisk przyrodniczych, w tym tych biotopów, które zajmują gatunki chronione. Nie mniej jednak, występujące tutaj gatunki, pomimo iż podlegają ochronie, to jednak występują stosunkowo często lub pospolicie w skali regionu i kraju. Należy także założyć, iż realizacja przedmiotowego *Miejscowego planu* ... nie doprowadzi do znacząco negatywnego wpływu na ogólny stan populacji wspomnianych zwierząt w skali miasta i na terenach sąsiednich. Ponadto większość gatunków chronionych zwierząt wyróżnia się znaczną mobilnością i w przypadku zmian zachodzących w lokalnym środowisku mogą one wykorzystać inne siedliska, również te istniejące w zasobach terenu opracowania.

Korzystne dla środowiska przyrodniczego jest, zgodnie z zapisami przedstawionego do oceny projektu planu zagospodarowania przestrzennego, pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu terenu ogrodów działkowych, odgrywających ważną rolę w zachowaniu lokalnej bioróżnorodności.

W granicach przedmiotowego terenu nie występują punktowe czy też obszarowe formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody.

W zakresie środowiska przyrodniczego oceniany projekt planu wprowadza dla wyznaczonych terenów minimalny procent terenów biologicznie czynnych określony indywidualnie w zależności od charakteru wprowadzanej zabudowy w przedziale od 5 do 30% i 70% dla terenu ogrodów działkowych.

Teren opracowania znajduje się poza istotnymi korytarzami migracji awifauny o znaczeniu regionalnych lub ponadregionalnym. Mają tu jednak miejsce lokalne migracje zarówno ptaków jak i nietoperzy.

Za korzystny dla ochrony ptactwa i właściwego funkcjonowania korytarzy migracji należy uznać wprowadzony w ocenianym projekcie planu zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, wykorzystujących energię wiatru

W aspekcie infrastruktury sieci elektroenergetycznej warto pokreślić, iż przebiegająca przez teren opracowania dwutorowa linia elektroenergetyczna 400 kV Wielopole – Joachimów + Rokitnica – Łagisza oraz linia napowietrzna wysokiego napięcia 220 kV Blachownia – Łagisza są obiektami istniejącymi, a przedstawiony do oceny plan nie wprowadza lokalizacji nowych obiektów budowlanych infrastruktury sieci elektroenergetycznej. Dlatego założenia planistyczne nie zmieniają stanu istniejącego w zakresie obiektów budowlanych infrastruktury sieci elektroenergetycznej, tym samym nie zmieniają stanu zachowania siedlisk i miejsc żerowania oraz nie przyczynią się do zmiany możliwości migracji dla awifauny i chiropterofauny.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. W *Ustawie o Ochronie Przyrody* nakazano zwrócić szczególną uwagę na prace ziemne oraz inne prace związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nie szkodzący drzewom lub krzewom. W okresie zimowym na ulicach, placach oraz drogach publicznych środki chemiczne mogą być stosowane tylko w sposób nie szkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

#### **6.1.9. Obszary cenne przyrodniczo, a nie objęte ochroną**

Z uwagi na bardzo wysoki stopień przekształceń antropogenicznych w granicach opracowania, przejawiających się przede wszystkim zabudową typu miejskiego, nie występują tu obszary przyrodniczo cenne. Istniejące tu w chwili obecnej siedliska mają charakter typowo antropogeniczny i są miejscem występowania w większości przypadków pospolitych, zsyntropizowanych gatunków zwierząt i roślin.

## **7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu.**

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach:

- krajowych:

1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
2. „Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” z 2005 r.
3. Polska 2025 - Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
4. Dokument Rządowy Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 (Warszawa, 2008 r.),
5. Dokument Rządowy II Polityka ekologiczna państwa (2000 r.)

- oraz międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę Polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w ww dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele przyjęte w powyższych dokumentach przedstawiają się następująco:

### **Koncepcja polityki przestrzennej zagospodarowania kraju:**

- przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
- eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
- ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
- ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
- określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej:
  - określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,
  - uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizację na



przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiających migrację fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,

- stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
- powszechne i wzajemne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekoroślinictwo, ekosadownictwo),
- zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,
- ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju,
- ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz najbardziej podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,
- zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na terenach o wysokich walorach krajobrazowych,
- ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów (mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem),
- priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,
- ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

#### **Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:**

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,

- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,
- zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,
- zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,
- zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,
- uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

**Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016** określa cele średniookresowe do 2016 r. m.in. dla:

- ochrony przyrody,
- ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów,
- racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi,
- ochrony powierzchni ziemi,
- gospodarowania zasobami geologicznymi,
- jakości powietrza, ochrony wód, gospodarki odpadami, substancji chemicznych w środowisku, oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych.

#### **Polityka ekologiczna państwa**

Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu lokalnym. Jej główne cele to m. in.:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów,
- likwidacja zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce,
- racjonalizacja i modernizacja gospodarki energetycznej,
- zmniejszenie uciążliwości transportu, w szczególności drogowego na terenach zamieszkania.

Wymienione powyżej cele znalazły generalnie odzwierciedlenie w ocenianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Strzelców Bytomskich i Tysiąclecia w Bytomiu.

## **8. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030***

*Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030* (tzw. SPA 2020) stanowi element szerszego projektu badawczego o nazwie KLIMADA, którego prowadzenie zakłada się do roku 2070.

We wskazanym dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Wśród najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów dla których określono cele i kierunki działań adaptacyjnych znalazły się: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefy wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Głównym celem SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe oraz powiązane z nimi kierunki działań zostały określone następująco:

### **Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska**

#### **Kierunki działań:**

- 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- 1.2 – adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

### **Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich**

#### **Kierunki działań:**

- 2.1 – stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
- 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu

### **Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu**

#### **Kierunki działań:**

- 3.1 – wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu
- 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

#### **Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu**

##### **Kierunki działań:**

- 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)
- 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

#### **Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu**

##### **Kierunki działań:**

- 5.1 – promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

#### **Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu**

##### **Kierunki działań:**

- 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu
- 6.2 – ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

W świetle powyższych wskazań, mając na uwadze charakter oraz zakres (szczegółowość) ocenianego dokumentu planistycznego, a także charakter (uwarunkowania środowiskowe) i sposób zagospodarowania przedmiotowego terenu należy stwierdzić, że miejscowy plan jest związany przede wszystkim z sektorami jakimi są: gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane, a w mniejszym stopniu również z sektorami obejmującymi budownictwo i infrastrukturę i inne.

Teren projektu miejscowego planu obejmuje zurbanizowany obszar o charakterze miejskim który jest zlokalizowany poza obszarami zagrożonymi możliwością wystąpienia powodzi czy osuwisk.

Do głównych zagrożeń przedmiotowego terenu należą: intensyfikacja miejskiej wyspy ciepła, silne ulewę powodujące podtopienia oraz susze sprzyjające deficytowi wody w miastach. Zasadniczo realizacja ocenianego planu może się przyczynić do intensyfikacji miejskiej wyspy ciepła, jednakże z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię, którą jeszcze można przeznaczyć pod zabudowę i skalę przewidzianych ustaleń w stosunku do powierzchni całego, wysoko zurbanizowanego centrum miasta wpływ ten będzie miał mało znaczącego charakteru w porównaniu ze zjawiskami już występującymi.

Ogólnie rzecz ujmując ustalenia miejscowego planu wpisują się przede wszystkim w realizację następujących kierunków działań określonych SPA 2020: 1.3, 1.4 i 1.5 w zakresie celu nr 1 oraz 4.2 w celu nr 4.

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- nakaz zapobiegania powstawania emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (kierunek 1.3),
- zaopatrzenie terenu w ciepło z zdalczynnej miejskiej sieci ciepłowniczej (kierunek 1.3 i 4.2),

- dopuszczenie indywidualnych systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii (kierunek 1.3),
- wprowadzenie minimalnego procenta terenów biologicznie czynnych wynoszącego od 5% do 30% dla terenów zabudowy i 70% dla terenu ogrodów działkowych (kierunek 1.4),
- realizacja zabudowy poza obszarami zagrożonymi występowaniem powodzi i osuwisk (kierunek 1.5),
- ustalenie odprowadzania ścieków bytowych i wód opadowych lub roztopowych poprzez istniejący i rozbudowywany system kanalizacji miejskiej (kierunek 4.2).

Wskazane powyżej zapisy sprzyjają również innym kierunkom działań służącym adaptacji do zmian klimatu. Ponadto omawianym celom i kierunkom sprzyjają także wybrane ustalenia planu przedstawione w rozdziale 13.

## **9. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko**

Na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie występują obszarowe formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.

Do najbliższych obszarów chronionych względem granic opracowania należą:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko–Bytomskie” (PLH 240003) oddalony od granic opracowania o ok. 0,04 km w kierunku na północ,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Suchogórski Labirynt Skalny” oddalony od granic opracowania o ok. 0,95 km na północ,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Doły Piekarskie” oddalony od granic opracowania o ok. 1,3 km na północ,
- Stanowisko dokumentacyjne „Kamieniołom – Blachówka” oddalone od granic opracowania o ok. 1,2 km na północny zachód,
- Rezerwat Przyrody „Segiet” oddalony od granic opracowania o ok. 1,3 km na północny zachód,
- Użytek ekologiczny „Księża Góra” oddalony od granic opracowania o ok. 2,3 km na wschód,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Miechowska Ostoja Leśna” oddalony od granic opracowania o ok. 3,1 km na południowy zachód,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Park w Reptach i Dolina Dramy” oddalony od granic opracowania o ok. 5,2 km na północny zachód,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły” oddalony od granic opracowania o ok. 7,1 km na południowy wschód,
- Użytek ekologiczny „Lasek Chropaczowski” oddalony od granic opracowania o ok. 7,7 km na południe,
- Użytek ekologiczny „Staw Foryśka” oddalony od granic opracowania o ok. 8,8 km na południe.

Z uwagi na jedynie miejscowy (lokalny) zasięg oddziaływań związanych z realizacją zamierzeń planistycznych oraz na odległości od obszarów chronionych (z wyjątkiem położonego blisko granic

przedmiotowego terenu Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”) można stwierdzić, że realizacja ustaleń planu nie będzie miała istotnego wpływu na wymienione powyżej obszary chronione.

### **9.1 Oddziaływania rozwiązań planu na środowisko: bezpośrednie i pośrednie, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane**

Oceniany projekt planu wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne, w tym zieleń wysoka.

W stosunku do istniejącego sposobu zagospodarowania oceniany projekt planu zagospodarowania przewiduje przede wszystkim poszerzenie (rozwój) terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni biologicznie czynnych (głównie terenów nieużytków, zieleni nieurządzonej, ale lokalnie również obszarów zadrzewionych).

Każda zmiana zainwestowania terenu związana jest z mniejszym bądź większym oddziaływaniem na środowisko, a stopień oddziaływania będzie uzależniony od intensywności i charakteru zainwestowania.

Aktualnie na obszarach już zainwestowanych oraz w ich sąsiedztwie występuje stałe oddziaływanie na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych (ze źródeł komunikacyjnych i tzw. „niska emisja”), powstawaniem odpadów i ścieków oraz dokonany, nieodwracalny przekształceniem powierzchni terenu. Na terenach już zagospodarowanych realizacja ustaleń ocenianego planu będzie więc związana głównie z utrzymaniem bądź pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących.

W przypadku realizacji nowej zabudowy czy też elementów infrastruktury oddziaływanie krótkotrwale na etapie budowy polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane). Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji.

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy powierzchnie uszczelnione. Wprowadzanie pozaprzrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem pokrywającej je szaty roślinnej. Realizacja ustaleń przedstawionego do oceny planu będzie lokalnie związana z koniecznością wycinki zieleni wysokiej (drzew i krzewów). Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych trwale przekształcone zostaną także siedliska faunistyczne (ograniczona zostanie ich powierzchnia), a potencjalnie zamieszkujące je zwierzęta zostaną z nich wyparte.

Dogęszczanie istniejącej zabudowy oraz realizacja nowych obszarów zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych przyczyni się do lokalnych zmian uwarunkowań krajobrazowych i topoklimatycznych. Wzrost powierzchni terenów zabudowy przyczyni się również do wzrostu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych do powietrza (nasilenie tzw. „niskiej emisji”), które mogą stamtąd być wywiewane na tereny przyległe.

Aktualnie istniejące w granicach opracowania ciągi komunikacyjne (przewidziane również w projekcie planu) oddziałują na tereny przyległe, powodując już obecnie lokalne przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego na terenach chronionych akustycznie.

**Tab. 2.** Charakterystyka typów oddziaływań

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
<b>bezpośrednie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych</li> <li>- pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich i obiektów w budowie</li> <li>- zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach</li> <li>- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i wycinka zieleni wysokiej (drzew i krzewów)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych</li> <li>- wzrost ilości wytwarzanych odpadów</li> <li>- wzrost emisji hałasu bytowego</li> <li>- przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia niwelacji pod nowe obiekty budowlane i towarzyszące im zagospodarowanie</li> </ul>
<b>pośrednie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nie występują, brak znaczących oddziaływań</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych</li> </ul>
<b>wtórne</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nie występują, brak znaczących oddziaływań</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy</li> </ul>
<b>skumulowane</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- krótkotrwała kumulacja hałasu pochodzącego z prac budowlanych oraz hałasu komunikacyjnego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych emitorów</li> <li>- kumulacja hałasu komunikacyjnego oraz bytowego</li> </ul>
<b>krótkoterminowe</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hałas budowlany</li> <li>- zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi</li> <li>- powstawanie odpadów budowlanych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nie występują, brak znaczących oddziaływań</li> </ul>
<b>długoterminowe</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zmiany morfologii terenu (lokalnych warunków krajobrazowych) związane z powstawaniem nowych zabudowań</li> <li>- dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy</li> <li>- emisja hałasu komunikacyjnego</li> <li>- lokalna fragmentacja siedlisk</li> <li>- lokalna zmiana uwarunkowań topoklimatycznych</li> </ul>
<b>stałe</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zmiany ukształtowania powierzchni terenu</li> <li>- zmiana lokalnych warunków krajobrazowych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalne zmiany mikroklimatu</li> <li>- zmiany morfologii terenu związane z powstaniem nowych obiektów budowlanych</li> <li>- zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych</li> </ul>
<b>chwilowe</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hałas budowlany</li> <li>- zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi</li> <li>- powstawanie odpadów budowlanych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego</li> </ul>

Opisane powyżej oddziaływania związane z realizacją planu będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać będzie przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne. Kumulacja ta może mieć miejsce w granicach jednostek stanowiących źródło oddziaływań bądź na terenach przyległych. O efekcie kumulacji w skali lokalnej można mówić również w przypadku zajmowania powierzchni biologicznie czynnych. Nie przewiduje się jednak, aby potencjalna kumulacja miała znacząco negatywny wpływ na stan środowiska.

Opisane wyżej wpływy zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami planu, a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

Uwzględniając skalę i charakter zmian ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w planie, generalnie można stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

## **10. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem**

Teren objęty planem jest silnie zurbanizowany i większą jego część stanowią obecnie tereny już zagospodarowane (zabudowane). Środowisko na omawianym terenie na skutek wieloletniej działalności człowieka zostało tak znacząco przekształcone, że praktycznie niemożliwy jest jego powrót do stanu pierwotnego. Fauna i flora są tutaj aktualnie reprezentowane głównie przez gatunki zsynantropizowane przystosowane (przywykle) do warunków antropopresji, a występujące tu siedliska przyrodnicze mają charakter antropogeniczny. Z tego względu omawiany teren nie prezentuje szczególnych wartości przyrodniczych.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu oraz jego przekształcenie antropogeniczne jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach planu oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja planu w granicach przedmiotowego terenu nie będzie związana ze znaczącym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

W obszarze objętym planem ustala się zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, z wyłączeniem przedsięwzięć związanych z realizacją i remontami:

- dróg publicznych,
- linii kolejowych,
- linii tramwajowych,
- infrastruktury technicznej,
- inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

W związku z powyższym nie można wykluczyć realizacji na przedmiotowym terenie niektórych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których, w zależności od charakteru inwestycji, może być wymagany przez właściwy organ obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Generalnie realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzana jest na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ponadto wprowadza również zakaz realizacji przedsięwzięć stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności przedsięwzięć mogących spowodować ryzyko wystąpienia poważnych awarii.



## **11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko**

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w odległości ponad 50 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływania związane z realizacją ocenianego projektu planu będą generalnie związane z lokalną niwelacją terenu, przekształceniem szaty roślinnej i siedlisk faunistycznych, powstawaniem ścieków i odpadów oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska. Wpływy tego typu, ograniczane dodatkowo zapisami w planie oraz zapisami obowiązującego ustawodawstwa będą miały generalnie charakter lokalny. Z tego względu realizacja projektowanych ustaleń nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

## **12. Obszary problemowe**

Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny w znacznej części już zainwestowane, a przeznaczenia przyjęte w planie polegają w większości na rozwinięciu dotychczasowego sposobu zagospodarowania. W związku z powyższym można stwierdzić, iż potencjalne oddziaływania związane z realizacją ustaleń planu już tu występują.

W przypadku wprowadzania nowych terenów zabudowy na obszarach biologicznie czynnych, często problemem jest znalezienie równowagi (kompromisu) pomiędzy presją zajmowania pod zabudowę kolejnych obszarów, atrakcyjnych ze względu na swoją lokalizację, a zachowaniem jak najkorzystniejszego stanu środowiska oraz utrzymania pełnej funkcji struktur ekologicznych.

Do potencjalnych problemów w rejonie przedmiotowego terenu należy oddziaływanie akustyczne istniejących głównych ciągów komunikacyjnych, jakimi w odniesieniu do obszaru objętego projektem planu są ulice: Strzelców Bytomskich i Władysława Łokietka, które są źródłem hałasu generowanego przez ruch kołowy i przebiegającą tutaj linię tramwajową, oddziałującego na tereny zabudowy mieszkaniowej zlokalizowane w ich sąsiedztwie.

Aktualnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego występują potencjalnie w pierwszej linii zabudowy zlokalizowanej wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich (także poza granicami przedmiotowego terenu).

Bezpośrednio w granicach przedmiotowego terenu nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu przemysłowego.

W ocenianym projekcie planu przewidziano utrzymanie istniejących ciągów komunikacyjnych, które będą oddziaływać akustycznie na tereny przyległe, w tym wspomniane wyżej obszary zabudowy mieszkaniowej. W przypadku zwiększenia natężenia ruchu na drogach przebiegających przez obszar objęty planem zwiększy się również ich oddziaływanie akustyczne. Z tego względu korzystne byłoby podjęcie odpowiednich rozwiązań służących ograniczeniu emisji hałasu na tereny objęte ochroną akustyczną.

Pozostałościami dawnej eksploatacji surowców w granicach opracowania są płytkie wyrobiska górnicze, a także zlikwidowane szyby i szybiki. W rejonie dawnych szybików i płytkich wyrobisk górniczych, z uwagi na brak szczegółowych informacji na temat ich likwidacji, nie można wykluczyć możliwości wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni.

W obszarze planu zlokalizowane są zlikwidowane szyby porudne, w zasięgu których zakłada się utrzymanie, a także realizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (jednostka 21 MW). Obszary takie

charakteryzują się skomplikowanymi warunkami gruntowymi, a ewentualna realizacja zabudowy na tych terenach winna zostać poprzedzona wykonaniem stosownych badań podłoża zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem w celu określenia możliwości realizacji obiektów budowlanych, warunków ich posadowienia i konieczności zastosowania ewentualnych zabezpieczeń. Powyższe wskazania dotyczą także obszarów położonych w zasięgu płytkiej eksploatacji rudnej (północny fragment terenu objętego prognozą).

W granicach opracowania, zgodnie z Mapą Hydrograficzną Polski, lokalnie występują obszary płytko zalegających wód gruntowych (o głębokości do 1 m p.p.t.). Są to obszary o mało korzystnych warunkach gruntowo-wodnych i topoklimatycznych dla realizacji zabudowy. Należy jednak wskazać, iż obszary te zostały już w znacznej mierze zabudowane, a poziom wód gruntowych został zdrenowany, w związku z czym dalsze dogęszczenie zabudowy nie będzie stanowić konfliktu. Poglądowy zasięg płytko zalegających wód gruntowych został naniesiony na rysunek planu.

### **13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru**

W ocenianym planie zagospodarowania przestrzennego generalnie wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych wpływów na środowisko.

Analiza przyjętych w planie zapisów wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Plan nie narusza ustaleń *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom przyjęte uchwałą nr XVII/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r., zmienionego uchwałą nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r., uchwałą nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r. oraz uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r.* Zapisy planu są także zgodne z zapisami zawartymi w *Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą lat 2016-2019.*

Sposób, w jaki w projekcie planu realizowane są zapisy z zakresu ochrony poszczególnych elementów środowiska został opisany poniżej.

#### **Ochrona powietrza atmosferycznego**

W projekcie *planu* w zakresie ochrony powietrza ustala się:

- 1) nakaz zapobiegania powstawania emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*,
- 2) dopuszczenie indywidualnych systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- 3) zakaz magazynowania na otwartej przestrzeni surowców i materiałów pyłących.

#### **Ochrona środowiska gruntowo-wodnego**

W zakresie ochrony wód w ocenianym projekcie ustala się:

- 1) nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki,
- 2) nakaz zabezpieczenia drożności systemu odprowadzania wód na obszarze planu;
- 3) nakaz realizacji obiektów w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na obszarze planu,
- 4) zakaz realizacji inwestycji mogących prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych i wód powierzchniowych,
- 5) ze względu na położenie obszaru planu w granicach: Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 330 Gliwice oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 329 Bytom, zakazuje się na tym obszarze:
  - realizacji inwestycji, które mogą zanieczyścić wody podziemne ze względu na wytwarzane ścieki, odpady oraz emitowane pyły i gazy,
  - realizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska wodnego.

**W zakresie ochrony powierzchni ziemi ustala się:**

- 1) nakaz ochrony gleby przed degradacją lub zanieczyszczeniem,
- 2) nakaz zagospodarowania zielenią urządzoną powierzchni niezabudowanych lub nieutwardzonych,
- 3) zakaz magazynowania surowców i materiałów bezpośrednio na powierzchni gruntu bez zabezpieczenia powierzchni przed infiltracją wód opadowych.

**Ponadto w zakresie postępowania z odpadami ustala się:**

- 1) nakaz realizacji miejsc do zbierania odpadów komunalnych przy zastosowaniu osłon oraz zabezpieczeń przed infiltracją wód opadowych,
- 2) zakaz wykorzystywania terenu objętego planem w celu prowadzenia działalności polegającej na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów, w tym surowców wtórnych, złomu i pojazdów wycofanych z eksploatacji, przy czym przez przetwarzanie odpadów należy rozumieć także składowanie odpadów, z zastrzeżeniem pkt 3,
- 3) dopuszczenie dla działalności prowadzonych na terenach objętych planem, magazynowania odpadów powstałych w wyniku tej działalności, wyłącznie w budynkach lub zadaszonych wiatkach.

**Ochrona przed nadmiernym hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym**

W zakresie ochrony przed hałasem w projekcie planu ustala się:

- 1) wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska:
  - a) tereny oznaczone symbolami: **1MN** i **2MN** na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
  - b) tereny oznaczone symbolami: **1MW, 2MW, 3MW, 4MW, 5MW, 6MW, 7MW, 8MW, 9MW, 10MW, 11MW, 12MW, 13MW, 14MW, 15MW, 16MW, 17MW, 18MW, 19MW, 20MW, 21MW,**

- 22MW, 23MW, 24MW** na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i zamieszkania zbiorowego,
- c) teren znaczony symbolem **2U**, na którym obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
- d) tereny oznaczone symbolami: **4U, 5U, 8U, 9U, 10U**, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- e) tereny oznaczone symbolami: **1ZD, 1ZP, 2ZP, 3ZP, 4ZP, 5ZP, 6ZP, 7ZP, 8ZP, 9ZP, 10ZP**, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- 2) na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami: **2U** i **16MW** w miejscach występowania istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ochrona przed hałasem powinna polegać na stosowaniu rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach;
- 3) w przypadku realizacji na terenie **2U** funkcji powodującej zwiększony poziom hałasu należy stosować rozwiązania techniczne ograniczające oddziaływanie akustyczne na zabudowę mieszkaniową istniejącą na tym terenie.
- 4) nakaz stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego od istniejących ciągów komunikacyjnych oraz przy realizacji nowej i przebudowie istniejącej zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Ponadto przedstawiony do oceny plan zachowuje i poszerza tereny zieleni o charakterze izolacyjnym, chroniącą zabudowę mieszkaniową przed oddziaływaniem akustycznym ciągów komunikacyjnych.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustala się, że poziom pól elektromagnetycznych w środowisku nie może przekraczać dopuszczalnych wartości określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przy czym:

- 1) dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami: **1MN, 2MN, 1MW, 2MW, 3MW, 4MW, 5MW, 6MW, 7MW, 8MW, 9MW, 10MW, 11MW, 12MW, 13MW, 14MW, 15MW, 16MW, 17MW, 18MW, 19MW, 20MW, 21MW, 22MW, 23MW, 24MW** obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową;
- 2) dla wszystkich pozostałych terenów w obszarze objętym planem obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla miejsc dostępnych dla ludności.

Ponadto w zapisach planu określono, że zasięg oddziaływania na środowisko działalności prowadzonej na poszczególnych terenach nie może przekraczać granicy nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny.

## 14. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w planie

Aktualnie dla terenu będącego przedmiotem niniejszego opracowania nie uchwalono miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Przedstawiony do oceny projekt planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w zdecydowanej większości odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne, w tym zajmowane przez zieleni wysoką.

W stosunku do istniejącego sposobu zagospodarowania oceniany projekt planu zagospodarowania przewiduje przede wszystkim poszerzenie (rozwój) terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni biologicznie czynnych (głównie terenów nieużytków, zieleni nieurządzonej, ale lokalnie również obszarów zadrzewionych).

W projekcie wprowadzono również szereg zapisów ograniczających wpływ na poszczególne komponenty środowiska.

W przypadku konieczności zajęcia obszarów stanowiących siedliska gatunków chronionych, planując prace związane z przekształceniem takich terenów, należy uwzględnić biologię tych gatunków, m.in. ich cykle życiowe. W odniesieniu do ptaków korzystne będzie dopasowanie terminów prac ziemnych (w przypadku ptaków gniazdujących na ziemi) bądź wycinki zieleni wysokiej tak, aby wypadały poza okresem rozrodczym ptaków. Prace należałoby poprzedzić wizją terenową umożliwiającą zlokalizowanie gniazd oraz budek lęgowych ptaków i ssaków. Występujące ewentualnie na przedmiotowym terenie starsze i dziuplaste drzewa należałoby również skontrolować pod kątem występowania nietoperzy i innych chronionych gatunków.

Generalnie w obszarze miasta konieczną wycinkę zieleni wysokiej należałoby ograniczyć do potrzebnego minimum.

W projekcie zaplanowano realizację zabudowy w rejonach zlikwidowanych szybów porudnych, gdzie nie można wykluczyć możliwości wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni. Z tego względu ewentualna realizacja zabudowy na tych obszarach winna zostać poprzedzona wykonaniem stosownych badań podłoża zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem w celu określenia możliwości realizacji obiektów budowlanych, warunków ich posadowienia i konieczności zastosowania ewentualnych zabezpieczeń, co nie znalazło odzwierciedlenia w zapisach projektu planu.

Zgodnie z ustaleniami planu zakłada się utrzymanie i realizację nowych terenów podlegających ochronie akustycznej w sąsiedztwie istniejących ciągów komunikacyjnych, gdzie może dochodzić do przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w obowiązujących przepisach prawa. Plan jednocześnie uwzględnia ustalenia służące ograniczeniu występowaniu tego zjawiska. Niemniej w niektórych przypadkach noworealizowanych terenów zabudowy mieszkaniowej rozwiązaniem alternatywnym jest odsunięcie w miarę możliwości projektowanych obiektów od drogi tak, by były zlokalizowane poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu.

Ze względu na fakt, iż teren objęty przedstawionym do oceny *Miejscowym planem* ... położony jest w strefie już w znacznym stopniu zabudowanej, propozycje i realizacja rozwiązań alternatywnych są ograniczone.

## 15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic: Strzelców Bytomskich i Tysiąclecia w Bytomiu.

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

Przedstawiony do oceny projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego generalnie realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2 niniejszej prognozy).

Zapisy planu wraz z ograniczeniami i dopuszczeniami realizują politykę rozwoju miasta przyjętą na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym, określoną w takich dokumentach jak:

1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r.),
2. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+" (przyjętej uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.).

Plan uwzględnia również założenia ochrony środowiska gruntowo-wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym.

Teren opracowania o powierzchni ok. 74 ha obejmuje swym zasięgiem Osiedle Stroszek w Bytomiu.

Granice terenu wyznaczają:

- od wschodu – ulica Strzelców Bytomskich (DK 11),
- od południa – południowa granica ogrodów działkowych ROD „Zacisze” oraz tereny sportowe GKS Ruch Radzionków,
- od zachodu – linia zabytkowej kolei wąskotorowej,
- od północy – ul. Władysława Łokietka.

Teren objęty projektem planu położony jest w północno-wschodniej części Bytomia, w dzielnicy Stroszek-Dąbrowa Miejska. Dzielnica ta graniczy ze Śródmieściem, Suchą Górą, Osiedlem gen. Ziętka, Miechowicami, Stolarzowicami i Radzionkowem.

Teren będący przedmiotem niniejszej prognozy usytuowany jest w kierunku na północny wschód od ścisłego centrum miasta. Generalnie obejmuje on swym zasięgiem obszary zabudowane, którym towarzyszy infrastruktura drogowa oraz elementy zieleni, głównie zieleni urządzonej w postaci zieleńców, trawników, nasadzeń krzewów ozdobnych i drzew. W południowej części terenu zlokalizowane są ogrody działkowe ROD „Zacisze”.

Przyrodniczą łączność charakteryzowanego terenu z obszarami otaczającymi zapewniają przede wszystkim tereny leśne zlokalizowane bezpośrednio za południową granicą terenu opracowania oraz usytuowane w niedalekiej odległości od jego zachodniej granicy. Powiązania ekologiczne umożliwia także przepływający za zachodnią granicą terenu potok Seget, a ponadto tereny ogrodów działkowych oraz w pewnym stopniu płaty zieleni towarzyszącej ciągom komunikacyjnym – drogom i linii kolejowej. Ponadto fragmenty zieleni istniejące pomiędzy zabudową zapewniają wewnętrzną spójność lokalnego

układu przyrodniczego, W skali lokalnej funkcjonują one na zasadzie tzw. modelu „stepping stone”, w którym określone płaty zieleni stanowią swoiste wyspy pośród zagospodarowania, pomiędzy którymi możliwa jest lokalna migracja niektórych gatunków, na przykład ptaków i owadów.

Do głównych powiązań przyrodniczych obszaru opracowania zaliczyć można zalegające w podłożu pokłady węgla kamiennego

Aktualnie teren jest niemal w całości zagospodarowany. Większą część jego powierzchni zajmuje zabudowa mieszkaniowa i usługowa, a także infrastruktura komunikacyjna. Zabudowie towarzyszą powierzchnie biologicznie czynne, głównie w postaci zieleni urządzonej, ale także nieużytków i zadrzewień oraz ogrodów działkowych.

Teren opracowania położony jest w północno-wschodniej części Bytomia, na północ od ścisłego centrum miasta. Do elementów tworzących układ komunikacyjny terenu opracowania należy przede wszystkim ulica Strzelców Bytomskich (droga krajowa DK 11) przebiegająca wzdłuż wschodniej granicy charakteryzowanego obszaru, a także łączące się z ul. Strzelców Bytomskich ulice: Stanisława Wojciechowskiego i Władysława Łokietka.

Lokalną komunikację w granicach opracowania zapewniają między innymi ulice: Gwarków Tarnogórskich, 11 Listopada, Gabriela Narutowicza, Edwarda Rydza-Śmigłego, Tysiąclecia, Okólna, Komisji Edukacji Narodowej i Spółdzielców. Układ komunikacyjny terenu uzupełniają wewnętrzne drogi osiedlowe oraz dojazdy do posesji.

Połączenie przedmiotowego terenu z centrum miasta zapewnia także linia tramwajowa, przebiegająca wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich oraz wzdłuż wschodniego fragmentu ul. Władysława Łokietka. Dodatkowo, wzdłuż zachodniej granicy terenu opracowania przebiega linia Górnosląskich Kolei Wąskotorowych ze stacją Dąbrowa Miejska.

Obszar opracowania zaopatrzony jest w media. Energia elektryczna jest dostarczana na przedmiotowy teren za pośrednictwem sieci średniego i niskiego napięcia. Ponadto przez południową część obszaru objętego planem zagospodarowania przestrzennego przebiega przesyłowa dwutorowa linia elektroenergetyczna 400 kV Wielopole – Joachimów + Rokitnica – Łagisza wraz z pasem technologicznym, linia elektroenergetyczna 220 kV Blachownia – Łagisza wraz z pasem technologicznym oraz linia elektroenergetyczna 110 kV wraz z pasem technologicznym. Obszar jest również wyposażony w sieć wodociągową. Wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich biegnie wodociąg magistralny DN 500. Istniejące obszary zabudowy są skanalizowane. Teren opracowania zaopatrywany jest w ciepło z miejskiej zdalczynnej sieci ciepłowniczej, istnieją także indywidualne systemy grzewcze. Zabudowania terenu opracowania zasilane są w gaz ziemny w oparciu o istniejącą sieć gazową.

Aktualnie na terenie będącym przedmiotem niniejszego opracowania nie uchwalono miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W planie przedstawionym do oceny wprowadzono następujące przeznaczenia podstawowe terenów:

- a) **MN** – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- b) **MW** – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- c) **U** – teren zabudowy usługowej,
- d) **KS** – teren obsługi komunikacji samochodowej

- e) **ZP** – teren zieleni urządzonej,
- f) **ZI** – teren zieleni izolacyjnej,
- g) **ZD** – teren rodzinnych ogrodów działkowych,
- h) **KDZ/KT** – teren drogi publicznej klasy zbiorczej z torowiskiem tramwajowym,
- i) **KDZ** – teren drogi publicznej klasy zbiorczej,
- j) **KDL** – teren drogi publicznej klasy lokalnej,
- k) **KDD** – teren drogi publicznej klasy dojazdowej,
- l) **KDX** – teren publicznego ciągu pieszo-jezdnego,
- m) **KDP** – teren publicznego ciągu pieszego,
- n) **KDZ/KKw** – teren skrzyżowania drogi publicznej klasy zbiorczej i linii kolejowej wąskotorowej,
- o) **KKw** – teren komunikacji kolejowej – kolej wąskotorowa.

Oceniany projekt planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne, w tym pokryte zadrzewieniami.

W stosunku do istniejącego sposobu zagospodarowania oceniany projekt planu przewiduje przede wszystkim poszerzenie (rozwój) terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni biologicznie czynnych, głównie terenów nieużytków, zieleni nieurządzonej, w tym obszarów zadrzewionych. Wprowadza ponadto nowe tereny zieleni izolacyjnej.

Ponadto plan przedstawiony do oceny wprowadza przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na teren w rejonie dawnego szybu porudnego (jednostka 21 MW). W planie zawarto informację o lokalizacji tych terenów w obszarze opracowania. Szczegółowe informacje dotyczące lokalizacji zabudowy w obszarach wyrobisk mających połączenie z powierzchnią (zlikwidowane szyby i szybiki) zawarto w rozdziale 12 niniejszej prognozy.

Realizacja zapisów projektu planu zagospodarowania przestrzennego wiązać się będzie ze skutkami dla środowiska. Do skutków mało znaczących zaliczyć można utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu terenów zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, usługowej, technicznej oraz infrastruktury drogowej, a także lokalne poszerzenie przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Do skutków pozytywnych dla środowiska zaliczyć można z kolei utrzymanie terenów zieleni urządzonej i zieleni rodzinnych ogrodów działkowych oraz wprowadzenie zieleni izolacyjnej.

Przedstawiony do oceny projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego generalnie realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2 niniejszej prognozy).

Zapisy planu wraz z ograniczeniami i dopuszczeniami realizują politykę rozwoju miasta przyjętą na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym, określoną w takich dokumentach jak:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r.),



- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+" (przyjętej uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.).

Plan uwzględnia również założenia ochrony środowiska gruntowo-wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym.

Oceniany projekt planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne, w porośnięte zadrzewieniami.

W ocenianym projekcie planu wprowadzono zapisy dotyczące zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci ustaleń, nakazów i zakazów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. Z uwagi na ujęte w *Planie* zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów za wystarczający uznaje się generalnie wspomniany wyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

Zgodnie ze „Szczegółową mapą geologiczną Polski” podłoże geologiczne omawianego terenu zbudowane jest utworów karbonu, na których zalegają osady triasowe, jurajskie i czwartorzędowe.

Południowa część terenu opracowania pozostaje w zasięgu granic udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Powstańców Śląskich”. Eksploatacja tego złoża została zaniechana w 2001 roku. Aktualnie teren opracowania jest zlokalizowany poza istniejącymi terenami i obszarami górniczymi.

W przeszłości w granicach opracowania była prowadzona również eksploatacja rud cynku i ołowiu. Pozostałością dawnej eksploatacji surowców w granicach opracowania są płytkie wyrobiska górnicze, a także zlikwidowane szyby i szybiki. W rejonie dawnych szybików i płytkich wyrobisk górniczych, z uwagi na brak szczegółowych informacji na temat ich likwidacji, nie można wykluczyć możliwości wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni.

Obszar objęty planem zagospodarowania przestrzennego zlokalizowany jest w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Północny fragment terenu zlokalizowany jest w zasięgu GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice” o typie krasowo-szczelinowym w utworach triasowych. Natomiast środkowa i południowa część charakteryzowanego obszaru znajduje się w zasięgu GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”, również o typie krasowo-szczelinowym w utworach triasowych.

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd), charakteryzowany obszar pozostaje w zasięgu JCWPd nr 111 (PLGW2000111) – region wodny Małej Wisły.

Zgodnie z Aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły [1.2.22] zarówno stan chemiczny jak i stan ilościowy wspomnianej JCWPd określone zostały jako słabe, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych jest zagrożona.

W przedstawionym do oceny projekcie planu uwzględniono ochronę wód podziemnych.

Większość charakteryzowanego terenu pokrywają gleby antropogeniczne – związane głównie z terenami przemysłowymi, zabudową mieszkaniową oraz sąsiedztwem dróg, a także powierzchnie bezglebowe.

Pod względem hydrograficznym teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania należy do zlewni rzeki Szarlejki (zlewnia rzeki Odry IV-rzędu). Rzeka ta przepływa w kierunku wschodnim

za południową granicą analizowanego obszaru. Obszar opracowania odwadniany jest przez dopływ Szarlejki – Potok Seget.

Zgodnie z *Mapą hydrograficzną Polski* we fragmentach wschodniej i północno-zachodniej części terenu występują płytkie wody gruntowe, zalegające do 1 m p.p.t. Niemniej jednak biorąc pod uwagę aktualne zagospodarowanie tych obszarów (istniejąca zabudowa o charakterze usługowym oraz zabudowa mieszkalna) można przyjąć, iż poziom wód gruntowych został już zdrenowany i płytko zalegające wody gruntowe już tu nie występują.

Przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Szarlejka” (kod: PLRW20007212669). Stanowi ona silnie zmienioną część wód, której stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zagrożona. Dla omawianej JCWP ustanowiono odstępstwo ze względu na brak możliwości technicznych ograniczenia wpływu tych oddziaływań.

Bezpośrednio na przedmiotowym terenie nie jest prowadzony monitoring jakości powietrza. Na warunki aerosanitarne na przedmiotowym terenie mają między innymi wpływ zanieczyszczenia pochodzące z emitorów punktowych, a także liniowych. Do punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego należą zabudowania w obrębie których dochodzi do emisji szkodliwych związków powstających w procesie grzewczym (efekt tzw. „niskiej emisji”). Liniowymi źródłami emisji zanieczyszczeń są natomiast ciągi komunikacyjne w tym przede wszystkim droga krajowa DK 11 (ulica Strzelców Bytomskich), generujące do powietrza atmosferycznego zanieczyszczenia w postaci spalin samochodowych. Zanieczyszczenia mogą tutaj być również nawiewane z terenów przyległych, głównie z tych rozciągających się na północ i wschód od terenu granic opracowania.

Do potencjalnej roślinności naturalnej na charakteryzowanym terenie zaliczają się żyzne lasy bukowe. Na przestrzeni lat, pod wpływem działalności człowieka polegającej na osadnictwie, rozwoju rolnictwa, a przede wszystkim urbanizacji i działalności przemysłowej, pierwotne siedliska przyrodnicze na charakteryzowanym terenie ulegały daleko idącym przekształceniom, co pociągnęło za sobą zmiany w składzie, strukturze i fizjonomii towarzyszącym im: roślinności oraz różnorodności gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów. Obecnie na przedmiotowym terenie naturalna roślinność nie występuje nawet we fragmentarycznej czy kadłubowej postaci. Praktycznie nie zachowały się też tu siedliska, na których fitocenozy takie mogłyby się wykształcać. Teren objęty przedstawionym do oceny planem obejmuje obszar w znacznej części już zabudowany. Istniejąca tu obecnie roślinność to przede wszystkim zbiorowiska zieleni urządzonej (np. zieleńce, trawniki, żywopłoty, nasadzenia ozdobnych krzewów i drzew, zieleń towarzysząca zabudowaniom jednorodzinnych, ogrody działkowe) oraz zieleń porastająca tereny nieużytkowane. Na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowanie przestrzennego nie występują siedliska przyrodnicze i zbiorowiska roślinne zaliczane do elementów cennych, chronionych czy uznanych za zagrożone. Nie odnotowano tu także chronionych czy zagrożonych wyginieciem gatunków roślin i grzybów.

Fauna przedmiotowego terenu jest reprezentowana zasadniczo przez gatunki synantropijne, powszechnie związane z osiedlami ludzkimi. Należą do nich m.in. ptaki, takie jak: gołąb miejski, kawka, sroka, gawron oraz wróbel domowy, a także sikora bogatka i modraszka. Wspomniane gatunki mogą również tutaj gniazdować. Ssaki występujące potencjalnie na omawianym terenie to przede wszystkim drobne gryzonie, choć pojawiać się tutaj mogą również niektóre gatunki nietoperzy związanych z osadami

ludzkimi. Tereny zieleni, zwłaszcza ogrody działkowe stwarzają potencjalne siedliska dla objętych ochroną częściową gatunków takich jak: wiewiórka, jeż czy niektóre bezkręgowce, np. trzmiele. Najliczniejszą grupę organizmów zwierzęcych stanowią bezkręgowce, przede wszystkim przedstawiciele owadów i pajęczaków. Do objętych ochroną występujących na charakteryzowanym terenie zwierząt zalicza się większość ptaków oraz niektóre bezkręgowce, jak np. trzmiele.

Na przedmiotowym terenie dominuje krajobraz terenów zurbanizowanych, przy czym zaznacza się tutaj stosunkowo duża ilość zieleni urządzonej towarzyszącej zabudowaniom oraz tereny ogrodów działkowych. Walory krajobrazowe podnosi obecność obiektów zabytkowych – budynków oraz elementów małej architektury o wartościach kulturowych. Istotnym czynnikiem determinującym krajobraz przedmiotowego terenu są ciągi komunikacyjne oraz przebiegająca wzdłuż zachodniej granicy linia kolei wąskotorowej.

Rzeźba terenu oraz charakter zagospodarowania stanowią o wielu powiązaniach przyrodniczych przedmiotowego terenu z obszarami otaczającymi. W chwili obecnej przyrodniczą łączność charakteryzowanego terenu z obszarami sąsiednimi zapewniają przede wszystkim tereny leśne zlokalizowane za południową granicą terenu opracowania oraz usytuowane w niedalekiej odległości od jego granicy zachodniej. Powiązania ekologiczne umożliwia także przepływający za zachodnią granicą terenu potok Seget, a ponadto tereny ogrodów działkowych oraz w pewnym stopniu płaty zieleni towarzyszącej ciągom komunikacyjnym – drogom i linii kolejowej. Od strony wschodniej i północnej swobodną wymianę biologiczną ogranicza obecność ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu – ul. Strzelców Bytomskich (DK 11) wraz z przebiegającą tutaj linią tramwajową oraz ul. Władysława Łokietka. Jednakże z uwagi jednak na znaczny stopień urbanizacji na analizowanym obszarze oraz ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych w granicach trudno mówić o efektywnych powiązaniach ekologicznych umożliwiających migrację gatunków.

Teren objęty propozycją miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego usytuowany jest poza istotnymi korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi na terenie województwa śląskiego czy kraju.

Środowisko terenu objętego opracowaniem w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo znaczącym i praktycznie nieodwracalnym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi i środowiska gruntowego,
- zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące
- przekształcenia biocenoz.

Z uwagi na wysoki stopień urbanizacji oraz działalność gospodarczą, środowisko przyrodnicze na przedmiotowym terenie jest znacznie przekształcone i pozostaje pod ciągłą presją antropogeniczną. W związku z tym potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji planu będą związane z utrzymywaniem lub pogłębianiem się oddziaływań już tu występujących. Są one związane między innymi z emisją hałasu, zanieczyszczeń atmosferycznych bądź lokowaniem odpadów.

Dalsze przekształcenie środowiska w przypadku braku realizacji planu na terenie opracowania może być potencjalnie związane z nieukierunkowanym zagospodarowaniem terenu, w tym na przykład z dogęszczeniem zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych, co wiąże się między innymi z likwidacją roślinności czy degradacją gruntu.

Przyrost nowych terenów zabudowanych, może przyczynić się do pogorszenia warunków aerosanitarnych i topoklimatycznych. Poszerzanie terenów zabudowanych może być związane z lokalnym wzrostem emisji hałasu.

Warunki aerosanitarnie, w tym jakość powietrza atmosferycznego przedmiotowego terenu odznaczają się zmiennością w czasie i przestrzeni. Aktualnie możliwe jest ograniczenie zagrożeń dla środowiska wynikających z działalności człowieka. Poprawa stanu powietrza jest możliwa między innymi poprzez unowocześnienie szlaków komunikacyjnych (wymiana nawierzchni, ustawianie ekranów dźwiękoszczelnych), wyeliminowanie uciążliwych lub wadliwych urządzeń grzewczych na rzecz niskoemisyjnych kotłów oraz stosowaniu proekologicznych źródeł energii w gospodarstwach domowych, czy też odpowiedniego składowania i utylizacji odpadów.

Na terenie objętym projektem planu nie występują lasy ochronne ani tereny rolne. Brak też jest obiektów chronionych w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody.

Przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Szarlejka” (kod: PLRW20007212669), stanowiącą silnie zmienioną część wód. Jej stan określono jako zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych za zagrożoną. Przedstawiony do oceny projekt planu wprowadza rozwiązania służące ochronie wód. W związku z tym realizacja zamierzeń planu, przy zachowaniu wprowadzanych ustaleń, nie powinna stwarzać zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych w/w jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze. Południowa część terenu opracowania znajduje się w zasięgu złoża węgla kamiennego „Powstańców Śląskich”, co zostało uwzględnione w ocenianym projekcie planu. Plan wprowadza jednocześnie zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* – z wyłączeniem przedsięwzięć związanych z realizacją i remontami dróg publicznych, linii kolejowych, linii tramwajowych, infrastruktury technicznej czy inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej. Powyższy zapis powoduje, iż podjęcie w przyszłości potencjalnej eksploatacji złoża będzie formalnie ograniczone.

Przedstawiony do oceny projekt miejscowego planu zagospodarowania wprowadza następujące zasady kształtowania krajobrazu:

1. zakaz stosowania tworzyw sztucznych, blachy falistej lub trapezowej do wykończenia elewacji budynków,
2. zakaz stosowania na elewacjach kolorów jaskrawych lub fosforyzujących,
3. nakaz zachowania wartościowej, urbanistycznej kompozycji funkcjonalno-przestrzennej osiedla mieszkaniowego złożonego z dwóch układów urbanistycznych, tj. centrycznego wokół ulic: Tysiąclecia i Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego oraz osiowego w rejonie ul. Stanisława

Wojciechowskiego, w tym: przebiegu ulic, rozmieszczenia i gabarytów budynków, układu zieleni urządzonej, na zasadach określonych w niniejszym planie.

Zgodnie z zapisami planu na przedmiotowym obszarze ustala się także zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych. Na obszarze planu ustanawia się ochronę obiektów o wartościach kulturowych, ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Zaliczają się do nich: torowisko kolei wąskotorowej, budynki, obiekty małej architektury oraz stanowisko archeologiczne.

W zakresie środowiska przyrodniczego oceniany projekt planu wprowadza dla wyznaczonych terenów minimalny procent terenów biologicznie czynnych, określony indywidualnie w zależności od charakteru zabudowy w przedziale od 5 do 30% oraz wynoszący 70% dla terenu ogrodów działkowych.

Teren opracowania znajduje się poza istotnymi korytarzami migracji ptaków o znaczeniu regionalnych lub ponadregionalnym. Mają tu jednak miejsce lokalne migracje zarówno ptaków jak i nietoperzy. Za korzystny dla ochrony ptactwa i właściwego funkcjonowania korytarzy migracji należy uznać wprowadzony w ocenianym projekcie planu zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, wykorzystujących energię wiatru

W aspekcie infrastruktury sieci elektroenergetycznej warto pokreślić, iż przebiegająca przez teren opracowania dwutorowa linia elektroenergetyczna 400 kV Wielopole – Joachimów + Rokitnica – Łagisza oraz linia napowietrzna wysokiego napięcia 220 kV Blachownia – Łagisza są obiektami istniejącymi, a przedstawiony do oceny plan nie wprowadza lokalizacji nowych obiektów budowlanych infrastruktury sieci elektroenergetycznej. Dlatego założenia planistyczne nie zmieniają stanu istniejącego w zakresie obiektów budowlanych infrastruktury sieci elektroenergetycznej, tym samym nie zmieniają stanu zachowania siedlisk i miejsc żerowania oraz nie przyczynią się do zmiany możliwości migracji ptaków i nietoperzy.

W granicach terenu objętego projektem planu nie odnotowano stanowisk roślin chronionych i/lub zaliczanych do zagrożonych. Biorąc pod uwagę, że na tereny biologicznie czynne składa się przede wszystkim zieleni urządzona towarzysząca zabudowie oraz obszar ogrodów działkowych, stwierdzić należy, iż nie występują tu siedliska sprzyjające występowaniu większości roślin chronionych i zagrożonych.

W granicach przedmiotowego terenu występują lub potencjalnie mogą występować natomiast gatunki zwierząt objętych ścisłą lub częściową ochroną prawną. Dotyczy to przede wszystkim przedstawicieli awifauny (zdecydowana większość ptaków występujących na charakteryzowanym terenie jest chroniona), niektórych gatunków ssaków (np. wiewiórka pospolita, kret, jeż) oraz bezkręgowców, takich jak np. trzmiele.

W stosunku do istniejącego stanu zagospodarowania, oceniany projekt przewiduje m.in. rozwój zabudowy mieszkaniowej kosztem terenów biologicznie czynnych. W związku z powyższym realizacja ustaleń planu może przyczynić się do ograniczenia zasobów lokalnych siedlisk przyrodniczych, w tym tych biotopów, które zajmują gatunki chronione. Nie mniej jednak, występujące tutaj gatunki, pomimo iż podlegają ochronie, to jednak występują stosunkowo często lub pospolicie w skali regionu i kraju. Należy także założyć, iż realizacja przedmiotowego *Miejscowego planu* ... nie doprowadzi do znacząco negatywnego wpływu na ogólny stan populacji wspomnianych zwierząt w skali miasta i na terenach sąsiednich. Ponadto większość gatunków chronionych zwierząt wyróżnia się znaczną mobilnością

i w przypadku zmian zachodzących w lokalnym środowisku mogą one wykorzystać inne siedliska, również te istniejące w zasobach terenu opracowania.

Z uwagi na bardzo wysoki stopień przekształceń środowiska w granicach opracowania, powstałych w związku z działalnością człowieka i przejawiających się przede wszystkim zabudową typu miejskiego, nie występują tu obszary przyrodniczo cenne. Istniejące tu w chwili obecnej siedliska mają charakter typowo antropogeniczny i są miejscem występowania w większości przypadków pospolitych, zsynantropizowanych gatunków zwierząt i roślin.

Analiza zapisów *Planu* ... wykazała, że uwzględniono w nim cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym. Dokumenty, w których te cele sformułowano przedstawiono szczegółowo w rozdziale 7. niniejszej prognozy. Ustalenia miejscowego planu wpisują się także w realizację działań określonych w *Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030* (SPA). Kwestię tę szczegółowo omówiono w rozdziale 8. prognozy.

Na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie występują obszarowe formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. Najbliżej położonym względem granic przedmiotowego terenu obszarem chronionym jest Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko–Bytomskie” (PLH 240003) oddalony od granic opracowania o ok. 0,04 km na północ. Z uwagi na jedynie miejscowy (lokalny) zasięg oddziaływań związanych z realizacją zamierzeń planistycznych można stwierdzić, że realizacja ustaleń planu nie będzie miała istotnego wpływu na obiekty chronione w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*. Z tego też względu, jak również biorąc pod uwagę odległość terenu objętego planem od granic Państwa, należy przyjąć, iż realizacja zapisów planu nie będzie wiązała się z oddziaływaniem transgranicznym.

Oceniany projekt planu wprowadza generalnie takie przeznaczenia terenów, które w przeważającej części odpowiadają istniejącemu już zagospodarowaniu. Jedynie miejscami przewiduje się zmianę charakteru dotychczasowego zagospodarowania. Lokalnie również na skutek wprowadzanych przeznaczeń mogą być zajmowane powierzchnie biologicznie czynne, w tym zieleń wysoka.

W stosunku do istniejącego sposobu zagospodarowania oceniany projekt planu zagospodarowania przewiduje przede wszystkim poszerzenie (rozwój) terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni biologicznie czynnych (głównie terenów nieużytków, zieleni nieurządzonej, ale lokalnie również obszarów zadrzewionych).

Każda zmiana zainwestowania terenu związana jest z mniejszym bądź większym oddziaływaniem na środowisko, a stopień oddziaływania będzie uzależniony od intensywności i charakteru zainwestowania.

Aktualnie na obszarach już zainwestowanych oraz w ich sąsiedztwie występuje stałe oddziaływanie na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych (ze źródeł komunikacyjnych i tzw. „niska emisja”), powstawaniem odpadów i ścieków oraz dokonanym, nieodwracalnym przekształceniem powierzchni terenu. Na terenach już zagospodarowanych realizacja ustaleń planu będzie więc związana głównie z utrzymaniem bądź pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących.

W przypadku realizacji nowej zabudowy czy też elementów infrastruktury oddziaływanie krótkotrwale na etapie budowy polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza (których

źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane). Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji.

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy powierzchnie uszczelnione. Wprowadzanie pozaprzrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem pokrywającej je szaty roślinnej. Realizacja ustaleń przedstawionego do oceny planu będzie lokalnie związana z koniecznością wycinki zieleni wysokiej (drzew i krzewów). Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych trwale przekształcone zostaną także siedliska faunistyczne (ograniczona zostanie ich powierzchnia), a potencjalnie zamieszkujące je zwierzęta zostaną z nich wyparte.

Dogęszczanie istniejącej zabudowy oraz realizacja nowych obszarów zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych przyczyni się do lokalnych zmian uwarunkowań krajobrazowych i topoklimatycznych. Wzrost powierzchni terenów zabudowy przyczyni się również do wzrostu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych do powietrza (nasilenie tzw. „niskiej emisji”), które mogą stamtąd być wywiewane na tereny przyległe.

Teren objęty planem jest silnie zurbanizowany i większą jego część stanowią obecnie tereny już zagospodarowane (zabudowane). Środowisko na omawianym terenie na skutek wieloletniej działalności człowieka zostało tak znacząco przekształcone, że praktycznie niemożliwy jest jego powrót do stanu pierwotnego. Fauna i flora są tutaj aktualnie reprezentowane głównie przez gatunki zsynantropizowane przystosowane (przywykłe) do warunków antropopresji, a występujące tu siedliska przyrodnicze mają charakter antropogeniczny. Z tego względu omawiany teren nie prezentuje szczególnych wartości przyrodniczych.

Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu oraz jego przekształcenie antropogeniczne jak również uwzględniając ograniczenia uwzględnione w zapisach planu oraz przepisach odrębnych należy stwierdzić, iż realizacja planu w granicach przedmiotowego terenu nie będzie związana ze znaczącym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

W obszarze objętym planem ustala się zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, z wyłączeniem przedsięwzięć związanych z realizacją i remontami:

- dróg publicznych,
- linii kolejowych,
- linii tramwajowych,
- infrastruktury technicznej,
- inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

W związku z powyższym nie można wykluczyć realizacji na przedmiotowym terenie niektórych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których, w zależności od charakteru inwestycji, może być wymagany przez właściwy organ obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Generalnie realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na

środowisko przeprowadzana jest na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ponadto wprowadza również zakaz realizacji przedsięwzięć stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności przedsięwzięć mogących spowodować ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny w znacznej części już zainwestowane, a przeznaczenia przyjęte w planie polegają w większości na rozwinięciu dotychczasowego sposobu zagospodarowania. W związku z powyższym można stwierdzić, iż potencjalne oddziaływania związane z realizacją ustaleń planu już tu występują.

W przypadku wprowadzania nowych terenów zabudowy na obszarach biologicznie czynnych, często problemem jest znalezienie równowagi (kompromisu) pomiędzy presją zajmowania pod zabudowę kolejnych obszarów, atrakcyjnych ze względu na swoją lokalizację, a zachowaniem jak najkorzystniejszego stanu środowiska oraz utrzymania pełnej funkcji struktur ekologicznych.

Do potencjalnych problemów w rejonie przedmiotowego terenu należy oddziaływanie akustyczne istniejących głównych ciągów komunikacyjnych, jakimi w odniesieniu do obszaru objętego projektem planu są ulice: Strzelców Bytomskich i Władysława Łokietka, które są źródłem hałasu generowanego przez ruch kołowy i przebiegającą tutaj linię tramwajową, oddziaływującego na tereny zabudowy mieszkaniowej zlokalizowane w ich sąsiedztwie. Aktualnie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego występują potencjalnie w pierwszej linii zabudowy zlokalizowanej wzdłuż ulicy Strzelców Bytomskich (także poza granicami przedmiotowego terenu). Bezpośrednio w granicach przedmiotowego terenu nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu przemysłowego.

W ocenianym projekcie planu przewidziano utrzymanie istniejących ciągów komunikacyjnych, które będą oddziaływać akustycznie na tereny przyległe, w tym wspomniane wyżej obszary zabudowy mieszkaniowej. W przypadku zwiększenia natężenia ruchu na drogach przebiegających przez obszar objęty planem zwiększy się również ich oddziaływanie akustyczne. Z tego względu korzystne byłoby podjęcie odpowiednich rozwiązań służących ograniczeniu emisji hałasu na tereny objęte ochroną akustyczną.

W obszarze planu występują obszary płytkiej eksploatacji górniczej, a ponadto są zlokalizowane zlikwidowane szyby i szybiki, w zasięgu których zakłada się utrzymanie zabudowy, a lokalnie – jej realizację (jednostka 21 MW). Z tego względu wskazuje się na skomplikowane warunki gruntowe, a ewentualna realizacja zabudowy na tych obszarach winna zostać poprzedzona wykonaniem stosownych badań podłoża zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem w celu określenia możliwości realizacji obiektów budowlanych, warunków ich posadowienia i konieczności zastosowania ewentualnych zabezpieczeń. Obszary dawnej, płytkiej eksploatacji rudnej oraz wyrobiska mające połączenia z powierzchnią (zlikwidowane szyby, szybiki) zostały uwzględnione w ocenianym projekcie planu.

W granicach opracowania, zgodnie z Mapą Hydrograficzną Polski, lokalnie występują obszary płytko zalegających wód gruntowych (o głębokości do 1 m p.p.t.). Są to obszary o mało korzystnych warunkach gruntowo-wodnych i topoklimatycznych dla realizacji zabudowy. Należy jednak wskazać, iż obszary te zostały już w znacznej mierze zabudowane, a poziom wód gruntowych został zdrenowany, w związku z czym dalsze dogęszczenie zabudowy nie będzie stanowić konfliktu.



W ocenianym planie zagospodarowania przestrzennego generalnie wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych wpływów na środowisko.

Analiza przyjętych w planie zapisów wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Plan nie narusza ustaleń *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom przyjęte uchwałą nr XVII/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r.*, zmienionego uchwałą nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r., uchwałą nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r. i uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r. Zapisy planu są zgodne z zapisami zawartymi w *Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą lat 2016-2019*.

Sposób, w jaki w projekcie planu realizowane są zapisy z zakresu ochrony poszczególnych elementów środowiska został opisany poniżej.

#### Ochrona powietrza atmosferycznego

W projekcie *planu* w zakresie ochrony powietrza ustala się:

- nakaz zapobiegania powstawania emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- dopuszczenie indywidualnych systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- zakaz magazynowania na otwartej przestrzeni surowców i materiałów pyłących.

#### Ochrona środowiska gruntowo-wodnego

W zakresie ochrony wód w ocenianym projekcie ustala się:

- nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki,
- nakaz zabezpieczenia drożności systemu odprowadzania wód na obszarze planu,
- nakaz realizacji obiektów w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na obszarze planu,
- zakaz realizacji inwestycji mogących prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych i wód powierzchniowych,
- ze względu na położenie obszaru planu w granicach: Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 330 Gliwice oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 329 Bytom, zakazuje się na tym obszarze:
  - realizacji inwestycji, które mogą zanieczyścić wody podziemne ze względu na wytwarzane ścieki, odpady oraz emitowane pyły i gazy,
  - realizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska wodnego.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi ustala się:

- nakaz ochrony gleby przed degradacją lub zanieczyszczeniem,
- nakaz zagospodarowania zielenią urządzoną powierzchni niezabudowanych lub nieutwardzonych,
- zakaz magazynowania surowców i materiałów bezpośrednio na powierzchni gruntu bez zabezpieczenia powierzchni przed infiltracją wód opadowych.

Ponadto w zakresie postępowania z odpadami ustala się:

- nakaz realizacji miejsc do zbierania odpadów komunalnych przy zastosowaniu osłon oraz zabezpieczeń przed infiltracją wód opadowych,
- zakaz wykorzystywania terenu objętego planem w celu prowadzenia działalności polegającej na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów, w tym surowców wtórnych, złomu i pojazdów wycofanych z eksploatacji, przy czym przez przetwarzanie odpadów należy rozumieć także składowanie odpadów, z zastrzeżeniem pkt 3,
- dopuszczenie dla działalności prowadzonych na terenach objętych planem, magazynowania odpadów powstałych w wyniku tej działalności, wyłącznie w budynkach lub zadaszonych wiatkach.

Ochrona przed nadmiernym hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym

W zakresie ochrony przed hałasem w projekcie planu ustala się:

- 1) wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska:
  - a) tereny oznaczone symbolami: 1MN i 2MN na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
  - b) tereny oznaczone symbolami: 1MW, 2MW, 3MW, 4MW, 5MW, 6MW, 7MW, 8MW, 9MW, 10MW, 11MW, 12MW, 13MW, 14MW, 15MW, 16MW, 17MW, 18MW, 19MW, 20MW, 21MW, 22MW, 23MW, 24MW na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i zamieszkania zbiorowego,
  - c) terenznaczony symbolem 2U, na którym obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
  - d) tereny oznaczone symbolami: 4U, 5U, 8U, 9U, 10U, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
  - e) tereny oznaczone symbolami: 1ZD, 1ZP, 2ZP, 3ZP, 4ZP, 5ZP, 6ZP, 7ZP, 8ZP, 9ZP, 10ZP, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- 2) na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolami: 2U i 16MW w miejscach występowania istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ochrona przed hałasem powinna polegać na stosowaniu rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach;
- 3) w przypadku realizacji na terenie 2U funkcji powodującej zwiększony poziom hałasu należy stosować rozwiązania techniczne ograniczające oddziaływanie akustyczne na zabudowę mieszkaniową istniejącą na tym terenie.
- 4) nakaz stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego od istniejących ciągów komunikacyjnych oraz przy realizacji nowej i przebudowie istniejącej zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Ponadto przedstawiony do oceny plan wprowadza tereny zieleni o charakterze izolacyjnym, chroniącą zabudowę mieszkaniową przed oddziaływaniem akustycznym ciągów komunikacyjnych.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustala się, że poziom pól elektromagnetycznych w środowisku nie może przekraczać dopuszczalnych wartości określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przy czym:

- 1) dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1MN, 2MN, 1MW, 2MW, 3MW, 4MW, 5MW, 6MW, 7MW, 8MW, 9MW, 10MW, 11MW, 12MW, 13MW, 14MW, 15MW, 16MW, 17MW, 18MW, 19MW, 20MW, 21MW, 22MW, 23MW, 24MW obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową;
- 2) dla wszystkich pozostałych terenów w obszarze objętym planem obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla miejsc dostępnych dla ludności.

Ponadto w zapisach planu określono, że zasięg oddziaływania na środowisko działalności prowadzonej na poszczególnych terenach nie może przekraczać granicy nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny.

Jak wykazano w powyższych analizach, w stosunku do istniejącego sposobu zagospodarowania oceniany projekt planu zagospodarowania przewiduje przede wszystkim poszerzenie (rozwój) terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni biologicznie czynnych (głównie terenów nieużytków, zieleni nieurządzonej, ale lokalnie również obszarów zadrzewionych). W projekcie wprowadzono również szereg zapisów ograniczających wpływ na poszczególne komponenty środowiska.

Ze względu na fakt, iż teren objęty przedstawionym do oceny *Miejscowym planem* ... położony jest w strefie już w znacznym stopniu zabudowanej, propozycje i realizacja rozwiązań alternatywnych są ograniczone.

W przypadku konieczności zajęcia obszarów stanowiących siedliska gatunków chronionych, planując prace związane z przekształcaniem takich terenów, należy uwzględnić biologię tych gatunków, m.in. ich cykle życiowe. W odniesieniu do ptaków korzystne będzie dopasowanie terminów prac ziemnych (w przypadku ptaków gniazdujących na ziemi) bądź wycinki zieleni wysokiej tak, aby wypadały poza okresem rozrodczym ptaków. Prace należałoby poprzedzić wizją terenową umożliwiającą zlokalizowanie gniazd oraz budek lęgowych ptaków i ssaków. Występujące ewentualnie na przedmiotowym terenie starsze i dziuplaste drzewa należałoby również skontrolować pod kątem występowania nietoperzy i innych chronionych gatunków.

Generalnie w obszarze miasta konieczną wycinkę zieleni wysokiej należałoby ograniczyć do potrzebnego minimum.

W projekcie zaplanowano realizację zabudowy w rejonach zlikwidowanych szybów porudnych, gdzie nie można wykluczyć możliwości wystąpienia deformacji nieciągłych powierzchni. Z tego względu ewentualna realizacja zabudowy na tych obszarach, które zaliczyć można do obszarów problemowych, winna zostać poprzedzona wykonaniem stosownych badań podłoża zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem w celu określenia możliwości realizacji obiektów budowlanych, warunków ich posadowienia i konieczności zastosowania ewentualnych zabezpieczeń, co nie znalazło odzwierciedlenia w zapisach projektu planu.

Zgodnie z ustaleniami planu zakłada się utrzymanie i realizację nowych terenów podlegających ochronie akustycznej w sąsiedztwie istniejących ciągów komunikacyjnych, gdzie może dochodzić do przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w obowiązujących przepisach prawa. Plan jednocześnie uwzględnia ustalenia służące ograniczeniu występowaniu tego zjawiska. Niemniej w niektórych przypadkach noworealizowanych terenów zabudowy mieszkaniowej rozwiązaniem alternatywnym jest odsunięcie w miarę możliwości projektowanych obiektów od drogi tak, by były zlokalizowane poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu.